

Analiză privind nevoile de finanțare pentru proiectele comunității și mecanismele de finanțare existente la nivelul Municipiului Brașov

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

Cuprins

Context.....	2
Introducere	3
Metodologie.....	4
1. Analiza mecanismului de finanțare a proiectelor din comunitate.....	5
1.1. Prezentarea mecanismului de finanțare a proiectelor din comunitate	5
1.1.1. Proiecte culturale	5
1.1.2. Proiecte sportive	9
1.1.3. Proiecte sociale	10
1.1.4. Proiecte de mediu	12
1.2. Analiza SWOT a sistemului actual de finanțare a proiectelor din comunitate.....	13
2. Analiza procesului de bugetare participativă.....	14
2.1. Prezentarea procesului de bugetare participativă	14
2.1.1. Depunerea proiectelor și domeniile bugetării participative.....	15
2.1.2. Analiza tehnică, juridică și financiară a propunerilor de proiecte	15
2.1.3. Votul.....	15
2.1.4. Implementarea proiectelor.....	17
2.2. Proiecte supuse votului și selectate spre finanțare	17
2.3. Analiza SWOT a sistemului actual de bugetare participativă.....	26
3. Analiza nevoilor de finanțare pentru proiecte cu caracter inovator	27
3.1. Profilul respondenților	27
3.2. Percepția asupra programelor de finanțare nerambursabilă	29
3.3. Percepția asupra mecanismului de bugetare participativă.....	32
3.4. Percepția asupra oportunității unui program de finanțare participativă.....	33
3.5. Concluzii parțiale	34
Concluzii. Argumente pentru finanțarea participativă	35

Context

Prezentul document prezintă rezultatele unei analize la nivelul comunității din municipiul Brașov privind proiectele inovative propuse de comunitate (inclusiv prin mecanismul de bugetare participativă), nevoile acestora de finanțare și oportunitățile de finanțare existente.

Analiza este realizată în cadrul proiectului „Civic Crowdfunding”, Cod SIPOCA: 1056/ Cod SMIS2014+: 151472, implementat de Asociația Centrul pentru o Societate Durabilă, fiind o parte integrantă a activității A3. „Realizarea unei analize privind diferitele mecanisme de finanțare alternativă și match-funding utilizate în finanțarea proiectelor inovative (inclusiv cele propuse prin mecanismul de bugetare participativă)”, subactivitatea A3.1.

Analiza a început în ianuarie 2023 și a presupus parcurgerea mai multor etape:

- Documentare privind situația actuală la nivelul municipiului Brașov din punct de vedere al mecanismelor de (1) finanțare a proiectelor inovative propuse de organizații neguvernamentale, respectiv de (2) bugetare participativă. Se vor analiza programele de finanțare/bugetare participativă existente, inclusiv proiectele finanțate prin aceste programe în anii anteriori.
- Anchetă pe bază de chestionar pentru investigarea nevoilor de finanțare pentru proiecte inovatoare propuse de comunitate la nivelul municipiului Brașov.
- Elaborarea de scenarii și propunerea de opțiuni pentru un viitor program/mechanism de finanțare participativă, în baza rezultatelor analizei.

Analiza va fi complementară celei din activitatea A.3.2 (Realizarea unei analize la nivelul altor state privind identificarea de bune practici în implementarea mecanismului de finanțare participativă și a schemelor de match-funding pentru proiecte inovative), rezultatele fundamentând implementarea unui mecanism de finanțare alternativă pentru proiectele din comunitate.

Introducere

În ultimul deceniu, finanțarea de către municipalități a proiectelor implementate de organizații neguvernamentale a devenit, mai ales în orașele mari, un instrument de conectare la societatea civilă și la nevoile comunității. În prezent, majoritatea orașelor-reședință de județ derulează programe anuale pentru acordarea de sprijin financiar nerambursabil pentru proiecte din domeniile cultură, sport, tineret, mediu sau social, sumele alocate și prioritățile fiind stabilite la nivelul fiecărei municipalități, prin hotărâri ale consiliilor locale.

Totuși, există puține date privind impactul pe termen mediu și lung al acestor finanțări, mai ales în contextul în care valoarea maximă a unui proiect este relativ mică (până la 50.000 lei/proiect în cazul orașelor mari), iar multe dintre proiectele finanțate vizează acțiuni punctuale (spre exemplu, evenimente culturale de tipul concertelor/festivalurilor sau evenimente/competiții sportive). În marile orașe (ex. București, Cluj-Napoca, Timișoara, Brașov), efectul cel mai vizibil a fost dezvoltarea și consolidarea ofertei culturale locale, apelurile de proiecte dedicate culturii fiind, de altfel, și cele care au stârnit cel mai mare interes din partea societății civile și a operatorilor culturali.

În Brașov, bugetul alocat finanțărilor nerambursabile este împărțit între patru linii de finanțare (cultură, social, sport și mediu) și a crescut considerabil în ultimii ani – spre exemplu, pentru domeniul „cultură”, alocarea totală a crescut de la 3.000.000 lei în 2022 la 5.500.000 lei în 2023. Și celelalte domenii beneficiază de alocări consistente: 2.650.000 lei pentru proiecte sportive și câte 600.000 lei pentru proiecte dedicate domeniului social, respectiv mediu. Deși interesul pentru apelurile de proiecte se află pe un trend ascendent, competiția rămâne relativ modestă, iar tematica proiectelor finanțate este mai degrabă conservatoare decât inovatoare, chiar și în cazul domeniilor în care originalitatea este un criteriu de evaluare (cultură, mediu).

Începând cu anul 2020, programelor de finanțare nerambursabilă li s-a adăugat un alt instrument de cunoaștere și satisfacere a nevoilor comunității: bugetarea participativă. Brașovul s-a numărat, alături de Alba Iulia, în rândul primelor orașe care au lansat și derulat un astfel de program. În prezent, campania de finanțare participativă se află la a treia ediție, municipalitatea alocând un buget de 500.000 de lei pentru fiecare dintre cele patru domenii de aplicare: (1) Orașul mobil, (2) Orașul verde, (3) Orașul relaxat și (4) Orașul comunităților. În perioada 2020-2023, numărul de cetățeni implicați în propunerea de proiecte și în procesul de vot a crescut, reflectând o creștere a interesului pentru bugetarea participativă. Totuși, numărul proiectelor inovatoare supuse votului rămâne relativ mic, predominând cele care propun intervenții/amenajări de bază.

Prezentul document analizează cele două mecanisme de finanțare a proiectelor propuse de și implementate în comunitate – apelurile competitive de proiecte și bugetarea participativă – investigând măsura în care acestea satisfac nevoile comunității, precum și gradul de noutate și inovare al soluțiilor finanțate. Se investighează, totodată, și oportunitatea de a suplimenta finanțarea pentru proiecte inovatoare, cu impact ridicat la nivelul comunității, prin mecanisme hibrid de tip „civic crowdfunding” sau „match-funding”.

Rezultatele analizei, coroborate cu bune practici identificate la nivel internațional, vor fi utilizate în fundamentarea și propunerea de opțiuni pentru un viitor program de finanțare participativă, care să permită accesarea de fonduri atât de la bugetul local, cât și de la cetățeni.

Metodologie

Analiza în vederea fundamentării de opțiuni pentru un viitor program/mecanism de finanțare participativă a presupus parcurgerea a trei etape majore:

- (1) Analiza procesului de finanțare a proiectelor din comunitate, prin documentare bibliografică și colectarea/analiza de date din surse secundare cu privire la apelurile de proiecte derulate în perioada 2022-2023 pe cele patru domenii de finanțare nerambursabilă (cultură, sport, social și mediu).
- (2) Analiza procesului de bugetare participativă, prin documentare bibliografică și colectarea/analiza de date din surse secundare cu privire la derularea și rezultatele campaniilor de bugetare participativă din perioada 2020-2023.
- (3) Analiza nevoilor de finanțare pentru proiecte inovatoare și a oportunității introducerii unui program de finanțare participativă, prin colectarea/analiza de date din surse primare (anchetă pe bază de chestionar).

Fiecare etapă a analizei corespunde unui capitol (capitolele 1-3) din documentul de față.

Documentarea a pornit de la nevoia de a cunoaște măsura în care mecanismele actuale generează impact din punct de vedere al sprijinirii introducerii unor inovații de produs (inclusiv noi produse culturale, elemente inovatoare de infrastructură publică etc.) sau proces (ex. noi abordări în interacțiune cu publicul/cetățenii, noi metode de livrarea/prezentarea mesajului artistic în cazul proiectelor culturale etc.). În baza datelor colectate din surse secundare privind procesul de finanțare nerambursabilă și procesul de bugetare participativă (ex. numărul și tematica proiectelor aprobate), s-a analizat măsura în care intervențiile finanțate au propus soluții noi/inovatoare și s-a realizat o analiză SWOT a celor două mecanisme.

Ancheta s-a derulat în perioada 3 – 21 aprilie 2023 prin intermediul unui chestionar online cu 21 de întrebări, din care 18 închise, de tip grilă și 3 deschise. Per ansamblu, chestionarul a urmărit colectarea de date privind nevoile de finanțare ale organizațiilor care ce propun și derulează proiecte inovatoare în și pentru comunitatea locală. Chestionarul a fost distribuit pe e-mail către organizații (ONG-uri, cluburi sportive, grupuri de inițiativă civică, societăți comerciale) care au implementat anterior proiecte în comunitate, inclusiv către organizațiile care au beneficiat de sprijin financiar prin programele de finanțare nerambursabilă derulate de Primăria Municipiului Brașov. În total, au fost colectate date cantitative și calitative de la 62 de organizații. Rezultatele anchetei au fost, ulterior, coroborate cu cele ale analizelor din surse secundare, oferind o imagine de ansamblu asupra măsurii în care mecanismele actuale satisfac nevoile de finanțare pentru proiecte inovatoare.

1. Analiza mecanismului de finanțare a proiectelor din comunitate

1.1. Prezentarea mecanismului de finanțare a proiectelor din comunitate

Primăria Brașov finanțează anual, prin derularea unor competiții, proiecte propuse de organizații de la nivelul comunității. Per ansamblu, există patru linii de finanțare disponibile pentru proiectele din comunitate, fiecare corespunzând unui domeniu specific: (1) cultură, (2) social, (3) sport și (4) mediu. Nu există obligativitatea ca organizațiile solicitante să fie exclusiv din comunitate, ci, mai degrabă, ca proiectele să se implementeze la nivelul comunității, adică în Municipiul Brașov.

Depunerea proiectelor se face fie în format fizic, fie online, iar informațiile și documentele aferente celor 4 linii de finanțare (Ghidul solicitantului, Cererea de finanțare, Grila de evaluare, modele de documente pentru raportarea cheltuielilor etc.) sunt disponibile pe platforma <https://finantare.primariabrasovenilor.ro/>.

1.1.1. Proiecte culturale

Organizațiile eligibile în cadrul concursului de proiecte culturale sunt persoanele fizice autorizate (PFA), întreprinderile individuale (II), întreprinderile familiale (IF) și orice alte persoane juridice de drept public sau privat înființate în condițiile legii. Pentru a fi eligibil pentru finanțare, un proiect trebuie să acumuleze un punctaj total de minimum 70 de puncte. Grila de evaluare include criterii referitoare la calitatea și originalitatea proiectului (max. 24 puncte), relevanța proiectului (max. 25 puncte), fezabilitatea proiectului (max. 31 puncte), buget (max. 20 puncte).

Sunt sprijinite proiecte provenite din arii tematice precum: arte vizuale, teatru, dans, muzică, patrimoniu cultural material, patrimoniu imaterial, educație prin cultură, arte digitale și noile media, promovarea culturii scrise, intervenție culturală, proiecte mari cu caracter repetitiv și care se înscriu în direcțiile de acțiune din Strategia Culturală a Municipiului Brașov 2015-2030, aprobată prin HCL nr. 478/2015.

Valoarea maximă a fiecărui proiect este corelată cu valoarea minimă a co-finanțării, astfel:

Tabel 1 - Rata de co-finanțare a proiectelor (%) în funcție de valoarea maximă a finanțării

Valoarea maximă a finanțării	Valoarea minimă a co-finanțării (% din valoarea totală a proiectului cultural propus)
0 – 70.000 lei	10%
70.001 – 150.000 lei	20%
150.001 - 250.000 lei	25%

Conform Ghidului Solicitantului, finanțarea se acordă în ordinea descrescătoare a punctajului pe fiecare arie tematică, în limita a 5 proiecte culturale pe fiecare arie tematică și în limita bugetului aprobat. În cazul în care la anumite arii tematice nu sunt solicitări și/sau rămân sume după distribuția în ordine descrescătoare a punctajelor pe fiecare arie tematică, sumele rămase se vor distribui în ordinea descrescătoare a punctajului obținut către proiectele culturale, indiferent de aria tematică, în limita bugetului.

În 2023, bugetul concursului de finanțare a proiectelor culturale în 2023¹ este de 5.500.000 de lei. În 2022, bugetul alocat inițial a fost de 3.000.000 lei; acesta a fost, ulterior, suplimentat (până la

¹ La data realizării analizei, apelul de selecție era în curs de derulare, termenul limită pentru depunerea proiectelor fiind 20 martie 2023

5.000.000 lei) astfel încât să se asigure finanțarea tuturor celor 50 de proiecte care au obținut un scor de peste 70 de puncte (dintr-un număr total de 53 proiecte depuse).

1.1.1.1. Ediția 2022

Analiza proiectelor finanțate în 2022 relevă că peste jumătate au ca obiect organizarea de festivaluri și alte evenimente culturale:

- Festivaluri și evenimente de teatru, film, dans, artă stradală etc. - 8 proiecte
- Festivaluri de muzică, cu accent pe muzică blues, jazz, rock și folk - 8 proiecte
- Festivaluri și târguri de carte - 4 proiecte
- Festivaluri de muzică folclorică și dansuri populare - 3 proiecte

Din cele 50 de proiecte aprobate, 5 sunt dedicate culturii și comunității maghiare, iar un altul vizează organizarea Zilei Multiculturalității.

Se remarcă, totodată, **tematica mai degrabă conservatoare/tradiționale decât inovatoare a proiectelor propuse spre finanțare**. Astfel, predomină manifestări culturale deja consacrate (festivaluri de blues și jazz, târguri de carte), evenimente de tipul „zile culturale”, târguri de carte, proiecte dedicate comemorării unor momente istorice (ex. Centenarul Încoronării Regelui Ferdinand I și a Reginei Maria), evenimente de muzică și dansuri populare, chiar evenimente dedicate unor comunități religioase (Întâlnirea tinerilor ortodocși Brașov 2022).

Proiectele cu caracter relativ inovator sunt cele asociate ariei „Arte digitale și noile media” (4 proiecte, reprezentând mai puțin de 10% din totalul proiectelor aprobate spre finanțare), la care se adaugă o serie de alte intervenții ce propun abordări noi și creative (ex. în interacțiunea cu publicul/grupul țintă, metodele folosite în livrarea/prezentarea mesajului artistic etc.). Printre acestea putem menționa:

- **Intimate choreographies. Cartografierea unei noi realități** (Beneficiar: Asociația 4 CULTURE) - Proiectul a adus laolaltă artiști, dansatori și coregrafi pentru a realiza intervenții în spațiul public prin folosirea sistemului public de camere de supraveghere (CCTV – closed-circuit television) ce captează și documează experiența interacțiunii dintre public și interpreți;
- **Focus pe cartier** (Beneficiar: Happy Sheep Studio SRL / PATRUPETREI) – proiectul a urmărit realizarea unui scurt metraj documentar care reflectă realitatea vieții a 15 elevi de la Școala Nr. 3 din cartierul Astra din Brașov. Aceștia au învățat cum să-și spună propria poveste prin intermediul artei cinematografice, în cadrul unor ateliere de teorie și practică audio-video;
- **Muzeul Virtual de Etnografie Brașov** (Beneficiar: Asociația Rază de Speranță în Intervenția și Terapia TSA) – Proiectul a pus în valoare patrimoniul etnografic brașovean folosind o tehnologie digitală artistică media inovativă și de Inteligență artificială (AI)
- **În căutarea Paradisului A.R. la Brașov** (Beneficiar: APARTE SRL) - expoziție de realitate augmentată ce acompaniază lungmetrajul „Insula” al regizoarei Anca Damian, o readaptare a piesei scriitorului suprarealist Gellu Naum. Expoziția folosește noile tehnologii pentru a augmenta scene-cheie din film printr-un limbaj artistic încă nou și în curs de dezvoltare.
- **Be-Brașov: retrocedarea emoțiilor l memoria orașului** (Beneficiar: Asociația DOCUART) – Proiectul a constatat într-o serie de cursuri gratuite având ca temă filmul, teatrul și fotografia documentară, dedicate tinerilor cu vârste cuprinse între 14-22 de ani. Scopul a fost de a redefini relația locuitorilor cu orașul, ajutând tinerii în conturarea identității de locuire și renegocierea apartenenței la spațiu.

Numărul mic de proiecte cu caracter inovator și numărul mic de proiecte adresate tinerilor reflectă în mare măsură structura cererii și a consumului cultural la nivel de comunitate, corelat cu structura socială și caracteristicile socio-demografice.

Astfel, studiul consumului și practicilor de consum cultural realizat în cadrul Strategiei pentru Cultură a Municipiului Brașov 2015-2030 evidențiază **tendința spre formele tradiționale, clasice ale culturii** și o diferențiere a gusturilor în funcție de vârstă și educație. Per ansamblu, se remarcă două categorii distincte de consumatori cu un profil care se regăsește indiferent de produsele și oferta culturală: (1) unul al consumatorilor de forme clasice, tradiționale (specific mai ales categoriilor de vârstă înaintată sau cu nivel mediu de educație), respectiv (2) un altul care include amatorii de forme contemporane, de creații culturale de nișă și include preponderent persoane tinere cu studii superioare. **În prezent, se constată că oferta culturală locală - inclusiv proiectele finanțate de către primăria municipiului Brașov – este mai puțin adaptată nevoilor segmentelor tinere de populație.**

1.1.1.2. Ediția 2023

Pentru ediția 2023 a programului de finanțare, au fost vizate următoarele priorități tematice:

- arte vizuale
- muzică
- teatru
- dans
- artă digitală și noile media
- educație prin cultură
- patrimoniu cultural material
- patrimoniu imaterial
- promovarea culturii scrise
- intervenție culturală
- proiecte mari cu caracter repetitiv

Acestea corespund cu ariile tematice finanțate și de către Administrația Fondului Cultural Național (AFCN), permițând organizațiilor cu activitate în sectorul cultural să implementeze proiecte finanțate din surse multiple.

În total, au fost depuse 79 proiecte, fiind aprobate spre finanțare 45. Analiza proiectelor aprobate spre finanțare arată că aproape o treime dintre acestea sunt evenimente de amploare, cu caracter repetitiv:

- Festivaluri și evenimente de teatru, film și dans – 11 proiecte (ex. (Festivalul Internațional de Teatru Maghiar, Festivalul Monodramei Independentei, Festivalul Național Studentesc de Teatru, Caravana Tiff Unlimited, Dracula Film Festival etc.)
- Festivaluri de muzică, cu accent pe muzică blues, jazz, rock și folk - 7 proiecte (ex. JazzUP Peak Fest, Jazz Bastion Globetrotter, Brașov Folk Festival, Brașov Jazz & Blues Festival etc.)
- Festivaluri și târguri de carte - 4 proiecte (Târgul de Carte Gaudeamus, Salonul de Carte Bookfest, LibFest etc.)
- Festivaluri de muzică folclorică și dansuri populare - 2 proiecte

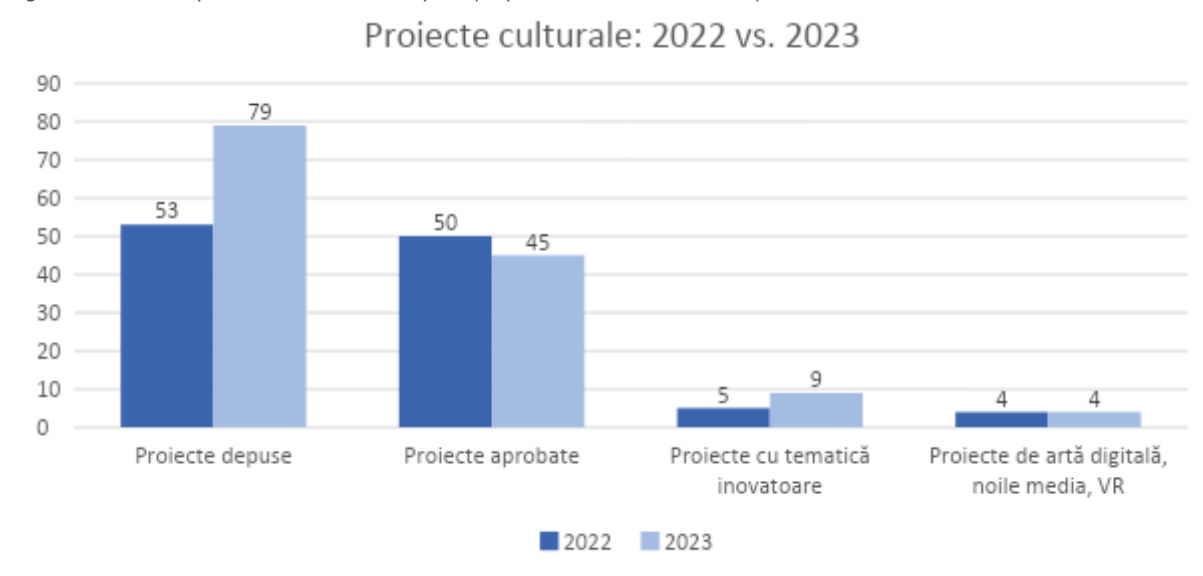
Spre deosebire de anul anterior (2022), se remarcă ponderea mai mare a proiectelor cu tematică originală, inovatoare, adresate populației de vârstă tânără. Totodată, a crescut numărul proiectelor ce abordează tematici asociate artelor vizuale (ex. ACCELERATOR BRAȘOV: Program de mentorat pentru artiști emergenți), numărul proiectelor din categoria „Arte digitale și noile media”, precum și numărul proiectelor de activare comunitară (ex. Street Delivery, Focus pe Griviței etc.)

La fel ca în 2022, proiectele cu caracter inovator sunt cele asimilate priorității tematice „Arte digitale și noile media”, la care se adaugă proiecte de arte vizuale, arte ale spectacolului, intervenție culturală și/sau educație prin cultură ce propun abordări noi și creative:

- **Monumente de patrimoniu 3D ale Municipiului Brașov** (Beneficiar: Asociația Rază de Speranță în Intervenția și Terapia TSA)
- **Grădina invizibilă** (Beneficiar: Asociația ElectroPutere Plus)
- **ACCELERATOR BRAȘOV. Program de mentorat pentru artiști emergenți** (Beneficiar: Asociația Culturală Eastward Prospectus)
- **Interactive Toolbox** (Beneficiar: Asociația 4CULTURE)
- **Focus pe Griviței** (Beneficiar: Happy Sheep Studio)
- **Street Delivery Brașov** (Beneficiar: Fundația Cărturești)
- **Brașov ArtStories** (Beneficiar: Muzeul de Artă Brașov)
- **Brașov - Obiectiv Cultural Virtual - Partea 2** (Beneficiar: Virtualizing Reality Incorporated SRL)
- **Caietul de rețete din Piață** (Beneficiar: Happy Sheep Studio)

Se observă că o parte dintre organizațiile care beneficiază în 2023 de finanțare pentru implementarea unor proiecte cu caracter original, inovator (Asociația Rază de Speranță în Intervenția și Terapia TSA, Asociația 4CULTURE, Happy Sheep Studio) au implementat astfel de proiecte și în cadrul ediției din 2022 a programul de finanțare și își au sediul social în afara Municipiului Brașov.

Figură 1 - Numărul proiectelor culturale depuse și aprobate în sesiunile 2022 și 2023

1.1.2. Proiecte sportive

Linia de finanțare este dedicată cluburilor sportive și vizează două categorii de proiecte: una aferentă sportului de masă și o alta aferentă sportului de performanță. Evaluarea se face în baza unor criterii precum relevanța proiectului (max. 60 puncte), eficacitatea (max. 14 puncte), eficiența (max. 16 puncte) și sustenabilitatea (max. 10 puncte).

1.1.2.1. Ediția 2022

La ediția din 2022 a programului, bugetul de 6.000.000 lei a fost distribuit astfel:

- 4.000.000 lei pentru „Sportul de performanță”
- 2.000.000 lei pentru „Sportul pentru toți”

Totuși, doar unul dintre proiectele aprobate spre finanțare (BikeRace Brașov 2022) s-a încadrat la categoria „Sportul pentru toți”, diferența de bani rămasă pe această linie de finanțare fiind realocată către „Sportul de performanță”².

În total, au fost aprobate spre finanțare un număr de 20 de proiecte (dintr-un număr total de 33 de proiecte depuse), în creștere față de anul 2021 (când au primit finanțare doar 12 proiecte). Proiectele aprobate vizează sporturi precum karate, ciclism, fotbal, baschet, tenis, natație, atletism sau șah. Printre proiectele aferente categoriei „Sportul de performanță” se numără evenimente și competiții care au beneficiat de o largă acoperire în mass media, precum Raliul Brașovului sau turneul de tenis Brașov Open.

Se remarcă faptul că, și pe această linie de finanțare, **competiția nu a fost una strânsă**. De altfel, au fost aprobate toate proiectele declarate eligibile, care au acumulat un punctaj total de min. 50 de puncte, precum și un punctaj de min. 30 puncte la criteriul 1 (Relevanța proiectului) și min. 10 la criteriul 3 (Eficiența proiectului). Proiectele aprobate în anul 2022 au avut o valoare totală de cca. 5,41 milioane lei, sub valoarea totală a bugetului alocat liniei de finanțare (6 mil. lei).

1.1.2.2. Ediția 2023

În contextul în care bugetul aferent programului pentru anul 2022 a fost doar parțial contractat (pe fondul numărului mic de proiecte depuse, respectiv eligibile), bugetul total al competiției pentru anul 2023 a fost redus la 2.650.000 lei, distribuiți astfel:

- 1.855.000 lei pentru „Sportul de performanță” (cu o valoare maximă a proiectelor de 200.000 lei)
- 795.000 lei pentru „Sportul de masă” (cu o valoare maximă a proiectelor de 100.000 lei)

În cadrul fiecărei sub-linii de finanțare, 30% din buget este alocat pentru proiecte sportive dedicate copiilor și juniorilor.

În total, au fost depuse 38 de proiecte, din care 28 au fost declarate eligibile.

² Conform Ghidului Solicitantului, în situația în care proiectele declarate câștigătoare în cadrul liniei de finanțare „Sportul pentru toți” nu acoperă toată suma alocată acestei linii de finanțare, diferența poate fi alocată proiectelor aferente liniei de finanțare „Sportul de performanță”, care îndeplinesc criteriile legate de punctaj, dar care nu au putut primi finanțare din cauza limitei de buget

1.1.3. Proiecte sociale

Organizațiile eligibile pentru această linie de finanțare sunt asociațiile, fundațiile sau cultele religioase acreditate ca furnizori de servicii sociale sau care au activitate în domeniul social. Acestea pot solicita o finanțare de până la 50.000 lei, pentru proiecte³ care se încadrează în următoarele arii prioritare:

- Violența în familie
- Vârstnici aflați în situație de risc social.
- Persoane cu dizabilități sau întârzieri în dezvoltare.
- Tineri dezinstituționalizați
- Sănătatea mintală.

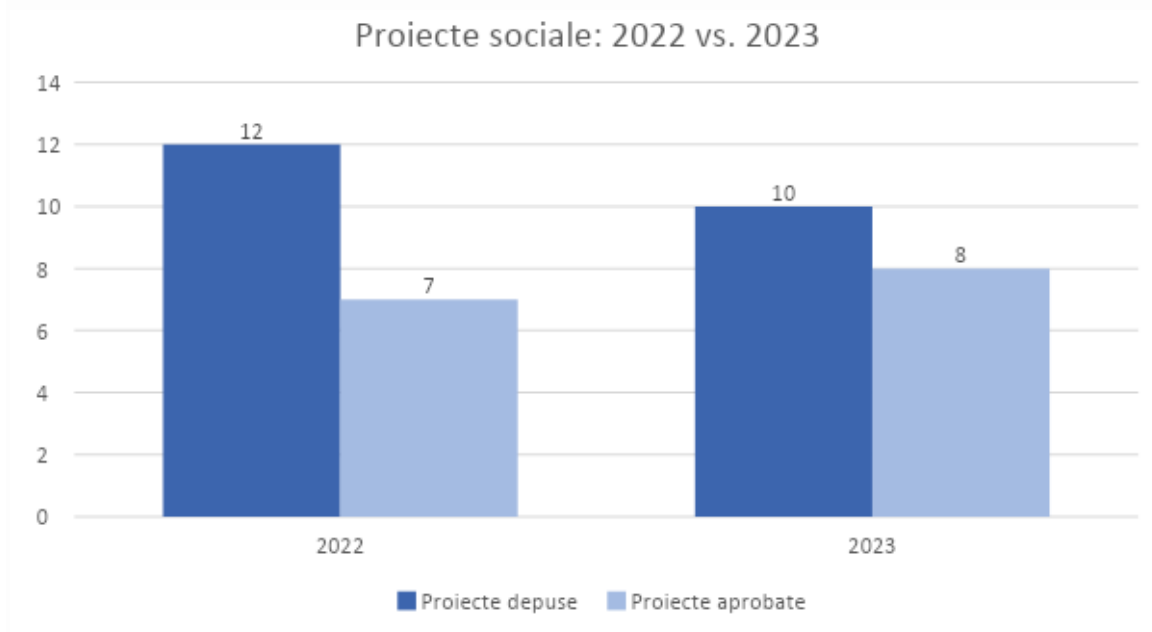
Criteriile de evaluare includ aspecte precum relevanța și impactul proiectului (max. 15 puncte), calitatea proiectului (max. 30 puncte), buget și eficacitatea costurilor (max. 35 puncte), capacitatea organizatorică (max. 12 puncte), durabilitate (max. 6 puncte) și vizibilitate (max. 2 puncte). Conform Ghidului Solicitantului, numai proiectele cu un scor de peste 60 de puncte pot fi declarate câștigătoare.

În cadrul apelului din 2022, au fost depuse 12 proiecte, 7 dintre acestea primind finanțare. Competiția a fost redusă, fiind aprobate toate proiectele eligibile. De altfel, valoarea totală a proiectelor aprobate (cca. 312.000 lei) s-a situat sub bugetul total alocat acestei linii de finanțare (500.000 lei).

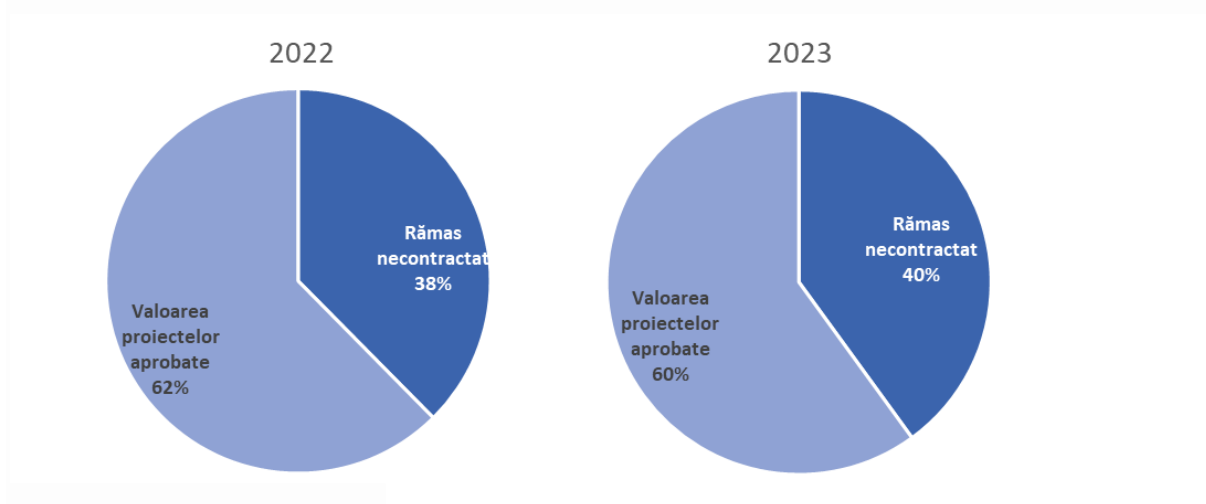
În cadrul apelului din 2023, au fost depuse 10 proiecte, 8 dintre acestea fiind aprobate. Ca și în anul anterior, competiția a fost redusă, fiind aprobate toate proiectele declarate eligibile. Valoarea totală a proiectelor aprobate (cca. 360.000 lei) s-a situat sub bugetul alocat programului de finanțare (600.000 lei).

³ proiecte, activități sau servicii din domeniul asistenței sociale clasificate conform Nomenclatorului serviciilor sociale, aprobat prin HG nr. 867/2015 și/ sau proiecte ce țin de organizarea de campanii de conștientizare și informare a comunității locale, privind necesitatea dezvoltării și diversificării serviciilor de asistență socială pentru categoriile vulnerabile din cadrul ariilor prioritare, în vederea unei mai bune includeri a acestora în comunități

Figură 2 - Numărul proiectelor sociale depuse și aprobate în sesiunile 2022 și 2023

Figură 3 – Ponderea proiectelor sociale aprobate în totalul bugetului disponibil, în sesiunile 2022 și 2023

Se remarcă faptul că ponderea valorii proiectelor finanțate în bugetul total alocat proiectelor din domeniul social a rămas relativ constantă (cca. 60%), atrăgând atenția asupra necesității creșterii ratei de absorbție și/sau eficientizării programului de finanțare prin realocarea resurselor către alte domenii și priorități.

1.1.4. Proiecte de mediu

Proiectele de mediu pot fi depuse și implementate de către persoane juridice fără scop patrimonial care desfășoară activități nonprofit de informare, educare și conștientizare în domeniile sustenabilitate urbană, ecologie, protecția mediului și schimbări climatice. Pentru a fi eligibile, proiectele trebuie să aibă o valoare totală de cel mult 100.000 de lei și să se încadreze în una sau mai multe din următoarele arii tematice:

- Mobilitate și transport alternativ
- Managementul deșeurilor
- Spații verzi și reconversie urbană
- Calitatea aerului
- Energie regenerabilă

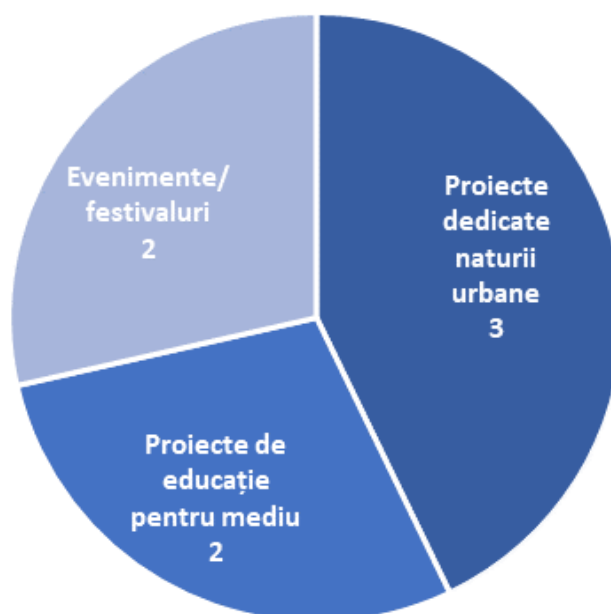
Criteriile de evaluare vizează aspecte precum calitatea și originalitatea proiectului (max. 20 puncte), relevanța proiectului (max. 15 puncte), fezabilitatea proiectului (max. 40 puncte), rezultate, impact și sustenabilitate (max. 10 puncte), respectiv buget (max. 15 puncte). Pentru a fi câștigător, un proiect trebuie să acumuleze un punctaj total de minimum 60 de puncte.

Pentru apelul din 2023 (primul lansat pe domeniul „Mediu”), bugetul maxim alocat acestei linii de finanțare a fost de 600.000 de lei. La sesiunea din martie-aprilie 2023, au fost depuse 11 proiecte, din care 7 au fost aprobate spre finanțare:

- 3 dedicate naturii urbane și mobilității (ex. drumeții, trasee tematice),
- 2 dedicate educației pentru mediu și natură
- 2 evenimente / festivaluri (Consolid8 Talks și LYNX - Festival Internațional de Fotografie și Film Documentar de Natură).

În contextul organizării la Brașov, în 2023, a Forumului Orașelor Verzi (FOV), proiectele implementate vor include minimum o activitate dedicată publicului larg care să se desfășoare pe parcursul FOV (4-10 septembrie).

Figură 4 - Numărul proiectelor de mediu depuse și aprobate în sesiunea 2023

1.2. Analiza SWOT a sistemului actual de finanțare a proiectelor din comunitate

Puncte forte	Puncte slabe
- Posibilitate de depunere online - Informațiile pentru potențialii beneficiari/solicitanți sunt clare și bine structurate, iar toate documentele necesare depunerii și raportării sunt puse la dispoziție pe platforma https://finantare.primariabrasovenilor.ro/ - Evaluarea și selecția proiectelor este transparentă, iar comisiile de evaluare includ atât reprezentanți ai APL, cât și specialiști - Deschiderea mecanismului de finanțare către o categorie relativ diversă de beneficiari (ex. inclusiv operatori economici privați în cazul proiectelor culturale și/sau operatori economici din afara Municipiului Brașov) - Creșterea (în 2023, raportat la 2022) a numărului de proiecte cu tematică inovatoare, a proiectelor de artă digitală/noile media și a proiectelor de activare comunitară	Competiția redusă - Numărul relativ scăzut de proiecte depuse în raport cu bugetul alocat, pe toate liniile de finanțare, dar mai ales pe cele dedicate domeniilor Sport, Social și Mediu Absorbție parțială a bugetului disponibil pentru anumite domenii (Sport, Social), atât în 2022, cât și în 2023 Număr redus de proiecte cu caracter inovator, chiar și în cazul domeniilor care permit abordări creative (cultural) - Sunt disponibile puține informații privind apelurile derulate și proiectele finanțate în anii anteriori - Aproape jumătate dintre proiectele cu caracter inovator sunt propuse/derulate de organizații din afara Municipiului Brașov - Corelație relativ slabă între conținutul proiectelor depuse și nevoile populației de vârstă tânără
Oportunități	Amenințări
- Derularea de evenimente de informare pentru potențialii beneficiari - Extinderea categoriilor de beneficiari eligibili pentru liniile de finanțare unde se remarcă un interes scăzut – ex., în cazul proiectelor sportive, la categoria „Sportul de masă” beneficiarii ar putea include și instituții de învățământ / școli; - Țintirea proiectelor de anvergură prin încurajarea beneficiarilor să atragă co-finanțare din surse multiple (ex. AFCN, OAR – Timbrul de Arhitectură etc. în cazul proiectelor culturale) - Țintirea proiectelor cu caracter original, inovator, inclusiv prin replicarea/adaptarea unor proiecte ce și-au demonstrat viabilitatea în alte spații geografice (ex. în alte orașe mari din România)	Inflația în creștere poate determina restrângerea activităților finanțate (atât ca număr, cât și din punct de vedere al conținutului) – bugetul estimat inițial se poate dovedi insuficient pentru acoperirea tuturor costurilor cu implementarea proiectului

2. Analiza procesului de bugetare participativă

În decembrie 2019, primăria Municipiului Brașov a lansat mecanismul de finanțare participativă prin care cetățenii municipiului Brașov⁴ se pot implica în propunerea și selecția de proiecte care să asigure o dezvoltare durabilă a orașului⁵.

Acest mecanism și-a propus să fie deschis, incluziv și transparent, astfel încât să conducă la:

- Ajustarea politicilor publice la nevoile și așteptările cetățenilor, pentru a îmbunătăți calitatea vieții și a conviețuirii în Municipiul Brașov
- Creșterea gradului de asumare a procesului de dezvoltare urbană de către cetățeni și autoritățile publice locale
- Consolidarea democrației prin implicarea mai mare a cetățenilor la exercițiul de luare a deciziilor ce privesc întreaga comunitate
- Creșterea transparenței activității administrației publice locale
- Consolidarea relației dintre cetățeni și administrația publică locală printr-o comunicare mai eficientă, dialog și colaborare.

Bugetarea participativă permite cetățenilor, pe de-o parte, să propună proiecte, iar pe de altă parte să voteze propunerile declarate eligibile urmare a analizei tehnice, legale și financiare derulate de către municipalitate.

2.1. Prezentarea procesului de bugetare participativă

Per ansamblu, procesul de bugetare participativă este structurat în mai multe etape distincte:

- Depunerea propunerilor de proiecte, întrunind condițiile stipulate în Regulament
- Analiza și evaluarea proiectelor depuse de către echipa municipalității / Comisia de bugetare participativă
- Solicitarea și transmiterea de clarificări privind proiectele depuse, în vederea realizării unor ajustări, dacă este cazul
- Supunerea la vot a propunerilor de proiecte declarate eligibile, în formă ajustată/actualizată
- Anunțarea proiectelor câștigătoare
- Implementarea proiectelor de către municipalitate

Atât depunerea proiectelor, cât și votul propriu-zis se desfășoară exclusiv online, pe platforma dedicată bugetării participative administrată de Primăria Municipiului Brașov (bugetareparticipativa.primariabrasovenilor.ro). Propunerile depuse prin mecanismul de bugetare participativă devin proprietatea Municipiului Brașov și pot fi ajustate atât din punct de vedere tehnic, cât și al bugetului (prin estimarea mai precisă a costurilor). În final, proiectele care obțin cel mai mare număr de voturi sunt cuprinse în bugetul Municipiului Brașov și, ulterior, implementate.

⁴ persoane fizice cu vârsta de peste 14 ani, cu domiciliu sau rezidență temporară/flotant în Municipiul Brașov

⁵ în Regulamentul publicat pe platforma bugetareparticipativa.primariabrasovenilor.ro, bugetarea participativă este definită drept „o modalitate democratică prin care oamenii pot avea un cuvânt de spus direct cu privire la modul în care sunt cheltuiți banii publici. Ea își propune implicarea cetățenilor Municipiului Brașov într-un proces democratic de co-creare, deliberare și decizie pentru stabilirea modalității juste de cheltuire a unei părți din bugetul local”.

2.1.1. Depunerea proiectelor și domeniile bugetării participative

Pentru a fi eligibile, este necesar ca proiectele propuse să se încadreze într-unul din domeniile specificate în regulamentul campaniei de bugetare participativă. În 2022, urmare a revizuirii Regulamentului de bugetare participativă⁶ și a implementării noii platforme online, numărul de domenii a fost redus de la 8 la 4 (vezi tabele 2-4), prin eliminarea celor dedicate infrastructurii de sănătate și digitalizare, respectiv gruparea celor aferente infrastructurii culturale, educaționale și sportive sub un singur domeniu („Orașul comunităților”). Mai mult, denumirile tuturor domeniilor au fost modificate pentru a reflecta o atitudine mai deschisă în relația cu cetățenii.

În campania curentă (2023) de bugetare participativă, domeniile de aplicare⁷ sunt: (1) Orașul mobil, (2) Orașul verde, (3) Orașul relaxat și (4) Orașul comunităților. Fiecare domeniu are alocat un buget de maximum 500.000 de lei. Fiecare cetățean participant la campanie poate depune mai multe proiecte, însă maximum un proiect pentru fiecare domeniu.

2.1.2. Analiza tehnică, juridică și financiară a propunerilor de proiecte

După încheierea perioadei de depunere a proiectelor, eligibilitatea propunerilor este verificată de către Comisia de Bugetare Participativă, formată din specialiști din cadrul departamentelor Primăriei Municipiului Brașov, primarul Municipiului Brașov, consilieri locali, membri ai societății civile brașovene și experți independenți. Comisia verifică fezabilitatea tehnică și financiară a proiectelor depuse și dacă este cazul, face ajustări (din punct de vedere al conținutului proiectului și/sau din punct de vedere al bugetului). De asemenea, conform Regulamentului, Primăria poate fuziona proiectele convergente (cu teme și conținut similare) și le poate supune la vot în această nouă formă, cu înștiințarea prealabilă a deponenților.

În cazul unor proiectelor cu sincope în descriere și buget, în funcție de potențialul acestor proiecte de a contribui la dezvoltarea durabilă a orașului, Comisia poate transmite deponenților recomandări de îmbunătățire și termenul până la care propunerea poate fi modificată. În cazul în care deponenții revizuiesc propunerea ținând cont de recomandările Comisiei, aceasta va fi considerată eligibilă și va putea trece mai departe, în etapa de vot.

2.1.3. Votul

Votul asupra proiectelor are loc online, pe platforma dedicată bugetării participative.

La **primul proces de bugetare participativă**, derulat în perioada decembrie 2019 - iunie 2020, votul propunerilor de proiecte de către cetățeni s-a realizat în două etape:

- în prima etapă, fiecare cetățean înscris în portalul bugetării participative poate alege opt proiecte (câte unul pentru fiecare dintre cele opt domenii stabilite). În această etapă, se vor selecta maximum 24 de proiecte (primele trei proiecte clasate în funcție de numărul de voturi din fiecare domeniu)

⁶ Cea mai recentă variantă a Regulamentului este disponibilă online, la pagina

<https://bugetareparticipativa.primariabrasovenilor.ro/regulament>

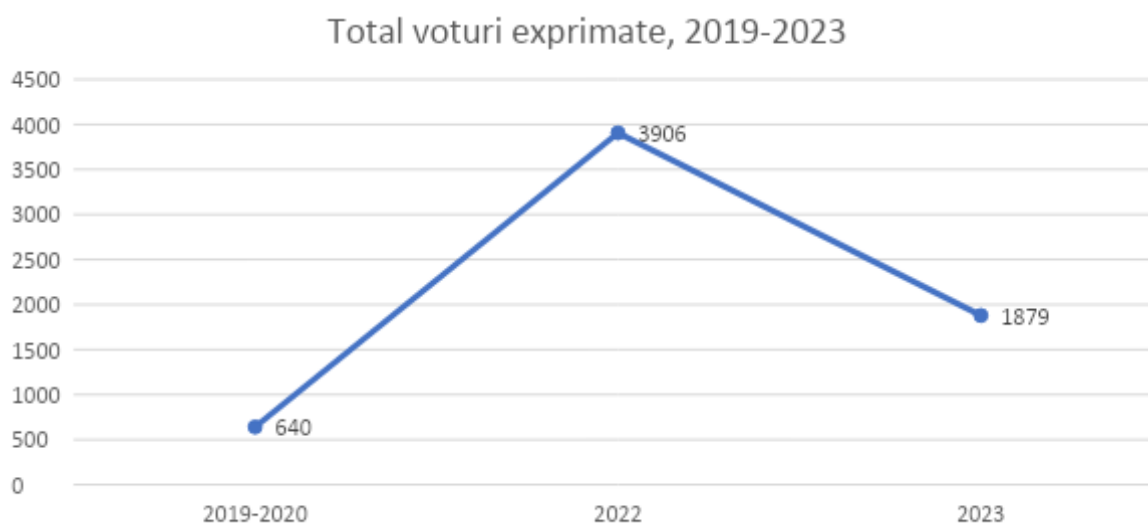
⁷ domeniile procesului de bugetare participativă sunt stabilite anual prin dispoziție de primar și publicate pe pagina dedicată campaniei. Modificarea domeniilor de aplicare se poate face în limitele alocării bugetare anuale din bugetul local al Municipiului Brașov

- în a doua etapă, fiecare cetățean poate alege un singur proiect din cele maximum 24 stabilite în prima fază. La finalul celei de a doua etape de vot, vor fi selectate un număr de maximum 16 proiecte.

În prezent, urmare a revizuirii, în 2022, a Regulamentului de bugetare participativă, votul se desfășoară într-o singură etapă. Fiecare cetățean poate vota un singur proiect per domeniu, iar proiectele sunt ordonate în ordinea descrescătoare a numărului de voturi primite. Vor fi declarate câștigătoare proiectele cu cel mai mare număr de voturi din fiecare domeniu de aplicare, cu încadrarea în alocarea bugetară stabilită (500.000 lei per domeniu).

Analizând numărul voturilor exprimate pe parcursul celor trei ediții (2019-2020, 2022, 2023), se remarcă faptul că interesul pentru procesul de bugetare participativă a fluctuat în timp. Astfel, dacă la ediția din 2019-2020 au existat proiecte care nu au întrunit niciun vot, respectiv proiecte care au fost selectate chiar dacă au întrunit un număr mic de voturi (în cazul a patru din cele opt domenii de aplicare, proiectele care au fost selectate întruniseră un număr mai mic de 10 voturi), la ediția din 2022 doar două proiecte au obținut un număr mai mic de 100 de voturi, iar toate proiectele câștigătoare au fost votate de peste 200 de cetățeni. La ediția din 2023, în pofida reducerii vârstei de la care cetățenii pot participa în procesul de vot (de la 18 la 14 ani), numărul de voturi per domeniu a scăzut în raport cu anul anterior, proiectele selectate obținând între 145 și 385 de voturi.

Figură 5 - Numărul total de voturi exprimate în cadrul celor 3 campanii de bugetare participativă derulate până în prezent (2019-2020, 2022, 2023)

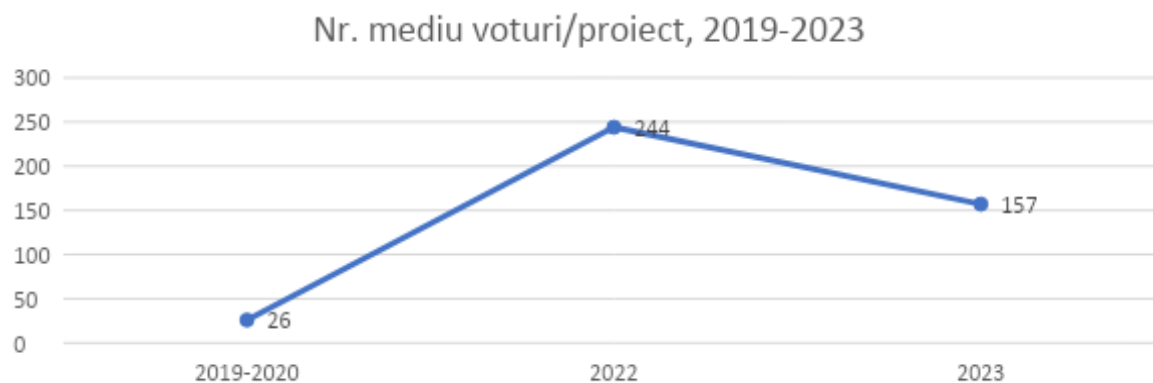

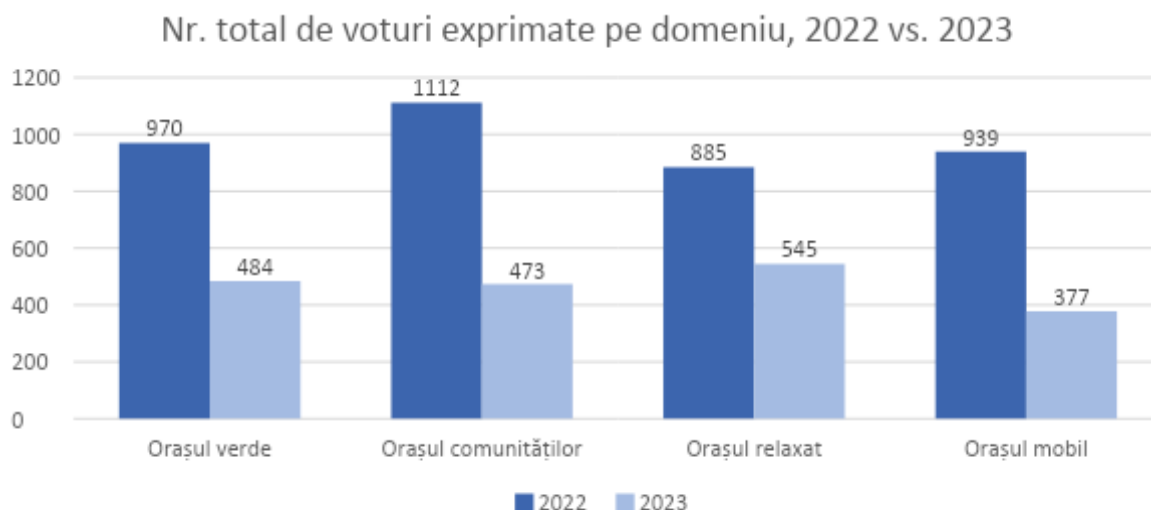
UNIUNEA EUROPEANĂ

Figură 6 - Numărul mediu de voturi per proiect exprimate în cadrul celor 3 campanii de bugetare participativă derulate până în prezent (2019-2020, 2022, 2023)

Figură 7 - Numărul de voturi exprimate pentru fiecare domeniu de intervenție în cadrul campaniilor 2022 și 2023

2.1.4. Implementarea proiectelor

Implementarea proiectelor declarate câștigătoare se realizează de către municipalitate, după includerea costurilor aferente implementării în bugetul Municipiului Brașov. Conform Regulamentului, cetățenii deponenți au dreptul de a se implica în implementarea proiectului propus.

2.2. Proiecte supuse votului și selectate spre finanțare

Până în prezent, au fost încheiate trei campanii de bugetare participativă: (1) în 2019-2020, (2) în 2022, (3) în 2023.

Figură 8 - Campaniile de bugetare participativă: domenii, buget și rezultate (proiecte selectate, voturi obținute)

2019-2020	2022	2023
8 domenii de aplicare - Max. 100.000 euro/domeniu 22 proiecte eligibile / supuse votului 8 proiecte selectate (1 proiect/domeniu) - Număr maxim de voturi obținute de un proiect: 163	4 domenii de aplicare - Max. 500.000 lei/domeniu 16 proiecte eligibile / supuse votului 4 proiecte selectate (1 proiect / domeniu) - Număr maxim de voturi obținute de un proiect: 701	4 domenii de aplicare - Max. 500.000 lei/domeniu 12 proiecte eligibile/supuse votului 6 proiecte selectate - Număr maxim de voturi obținute de un proiect: 385

În 2020, au fost supuse votului un număr de 22 de proiecte, în 2022 - 16 proiecte, iar în 2023 - 12 proiecte. Scăderea numărului de proiecte care intră în etapa de vot nu reflectă neapărat o diminuare a interesului pentru procesul de bugetare participativă (având în vedere că nu se cunoaște numărul de propuneri depuse și care au trecut prin etapa de evaluare și analiză tehnică, legală și financiară). Din contră, numărul mult mai mare de voturi la campania din 2022, în raport cu cea din 2019-2020, arată că interesul publicului pentru proiectele propuse prin acest mecanism a crescut.

Analiza titlului proiectelor declarate eligibile și supuse votului în cele trei ediții relevă o serie de aspecte importante despre nevoile participanților la procesul de bugetare participativă și, indirect, despre nevoile cetățenilor municipiului Brașov:

- Un număr semnificativ de proiecte vizează amenajări ce țin de amplasarea unor dotări de bază (ex. grupuri sanitare în parcuri și piețe, automate de bilete RAT)
- În cadrul domeniilor aferente amenajărilor de spații publice (Orașul relaxat, Orașul comunităților), diversitatea proiectelor supuse votului este relativ mare, constatându-se un interes crescut pentru amenajări ce vizează îmbunătățirea ofertei culturale și artistice a orașului (ex. grădini muzicale, joc urban în centrul istoric, pictură murală, teatru de cartier, festival comunitar de artă și muzică, bănci inteligente etc.)
- Există o preocupare ridicată și constantă pentru calitatea mediului înconjurător - aproape o treime din proiectele declarate eligibile propun soluții, pentru transport sustenabil, o mai bună conectare cu natura sau reducerea poluării: amenajarea de noi parcuri, parcuri pentru biciclete, grădini comunitare, panouri cu mușchi vegetali pentru purificarea aerului
- O mare parte din proiectele propuse îi au ca beneficiari pe copii: locuri de joacă pentru copii, amenajarea de terenuri de sport în școli, proiecte de educație rutieră sau cu privire la mediu, dotarea școlilor cu instrumente muzicale, centru interactiv de știință și artă pentru copii etc.

La prima ediție a procesului de bugetare participativă (2019-2020), au fost selectate spre implementare un număr de 8 proiecte, câte unul pentru fiecare din cele opt domenii de aplicare stabilite prin regulamentul campaniei respective. Fiecare proiect a avut o alocare maximă de 100.000 euro (inclusiv TVA).

Numărul și titlul proiectelor declarate eligibile, pe domenii, în fiecare dintre edițiile derulate până în prezent se regăsesc în tabelele 2 (ediția 2019-2020), 3 (ediția 2022) și 4 (ediția 2023).

La ediția din 2022 au fost selectate pentru implementare câte patru proiecte - unul pentru fiecare domeniu (Orașul mobil, Orașul verde, Orașul relaxat și Orașul comunităților), cu o alocare maximă de 500.000 lei per proiect/domeniu.

La ediția din 2023, au fost selectate pentru implementare 6 proiecte:

- 2 pentru Orașul verde
- unul pentru Orașul comunităților
- 2 pentru Orașul mobil
- unul pentru Orașul relaxat.

Lista proiectelor selectate pentru implementare în edițiile 2019-2020, 2022 și 2023 este prezentată în tabelele 5, 6 și 7.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Tabel 2 - Domeniile de aplicare și proiectele supuse votului în cadrul ediției 2019-2020 a procesului de bugetare participativă

Domenii	Exemple de proiecte eligibile	Nr. proiecte depuse	Proiecte depuse	
			Titlu proiect	Nr. voturi
1. Mobilitate, accesibilitate și siguranța circulației	Amenajare de alei, trotuare, scuaruri, zone pietonale, fluidizarea traficului, crearea de infrastructuri pentru siguranța rutieră, creșterea gradului de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități, propuneri de zone cu restricție auto, piste de biciclete, sisteme de supraveghere video	3	Sportul înseamnă integrare	107
			Modernizare strada Titan	11
			Muntele vine mai aproape de noi	73
2. Amenajare de spații verzi și locuri de joacă	Amenajarea, repararea, renovarea, înființarea și întreținerea spațiilor verzi și a locurilor de joacă	3	Gard viu pentru viață	16
			Pictură murală pe centrale termice	2
			Amenajarea parcului Someș din Steagu	1
3. Amenajare spații publice	Amenajare, înființare, reparare zone pietonale, piațete, mobilier stradal, iluminat public	5	Publicitate pentru cultura brașoveană	4
			Extinderea și amenajarea spațiului de primire/plecare din fața Școlii Gimnaziale nr. 12	3
			Joc urban în centrul istoric	8
			Toalete publice moderne în parcul Tractorul și piața Astra/Steagu	4
			Ham-Ham – Amplasare coșuri stradale cu dozator de saci	1
4. Infrastructură culturală	N/A	2	Statuie sau grup statuar Liviu Cornel Babeș	1
			Brașov – orașul curților deschise	3

5. Infrastructură educațională	N/A	3	Program de educație rutieră pentru învățământul preuniversitar	163
			Pregătiți pentru viață	124
			Concursuri școlare „Și eu reciclez”	4
6. Infrastructură de sănătate	N/A	2	Salvatori pentru orașul nostru	79
			Înființare centru social în Steagu	23
7. Infrastructură sportivă	N/A	3	Amenajare teren sport în cartierul Florilor	1
			Amenajare teren sport pe strada Zizinului nr. 14	0
			Reamenajare teren fotbal Școala nr. 1	4
8. Digitalizare	Proiecte IT menite să crească gradul de utilizare a tehnologiilor în scopul îmbunătățirii calității vieții	1	City Trees	8
TOTAL		22		640

Tabel 3 - Domeniile de aplicare și proiectele supuse votului în cadrul ediției 2022 a procesului de bugetare participativă

Domenii	Exemple de proiecte eligibile	Nr. proiecte depuse	Proiecte depuse	
			Titlu proiect	Nr. voturi
1. Orașul mobil	Mobilitate, accesibilitate și siguranța circulației pedestriene: amenajare de alei, trotuare, zone pietonale, creșterea gradului de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități, propuneri de zone cu restricții auto, piste biciclete.	2	Parcări sigure pentru biciclete	701
			Automat de bilete și abonamente RAT la stația Pelicanului	238
2. Orașul verde	Amenajare de spații verzi, transformarea celor existente sau identificare altora ce pot fi amenajate Amenajarea de locuri de joacă sau spații cu componentă multifuncțională și pluri-generațională: spațiu verde, de recreere, de joacă	4	Grădini urbane comunitare	381
			Loc de joacă pentru copii și agrement	228
			Loc de joaca pentru câini - cartier Tractorul	219
			Fântână pompă-aerator pentru Lacul Noua	142
3. Orașul relaxat	Amenajare spații publice/spații comune: zone pietonale, piațete, mobilier stradal, iluminat public	3	Amenajare grădini muzicale	319
			Toaletă publică în Parcul Tractorul	311
			Mini Parcul Nucului din Noua	255
4. Orașul comunităților	Infrastructură culturală și activări artistice: scene de cartier, artă murală. Infrastructură educațională: îmbunătățirea spațiilor colective ale școlilor și activarea lor multifuncțională (creativă, socială, educativă), propunerea de centre comunitare de cartier Infrastructură sportivă: propunerea de noi spații dedicate sportului, încurajarea sporturilor alternative (skatepark, workout) și a spațiilor multifuncționale și inter-generaționale.	7	Pista pentru alergat in parcul Tractorul	238
			commUNITY HUB	215
			Reamenajare teren de baschet în cartierul Tractorul	196
			Teatru de Cartier	174
			Pictură murală în cartier	150
			Festival comunitar de arte si muzica	98
			Loc de relaxare Școala nr. 30	41
TOTAL		16		3906

Tabel 4 - Domeniile de aplicare și proiectele supuse votului în cadrul ediției 2023 a procesului de bugetare participativă

Domenii	Exemple de proiecte eligibile	Nr. proiecte depuse	Proiecte depuse	
			Titlu proiect	Nr. voturi
1. Orașul mobil	Mobilitate, accesibilitate și siguranța circulației pedestriene: amenajare de alei, trotuare, zone pietonale, creșterea gradului de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități, propuneri de zone cu restricții auto, piste biciclete.	2	Reducerea vitezei de circulație a masinilor	232
			"Strada liberă" din cartierul Bartolomeu	145
2. Orașul verde	Amenajare de spații verzi, transformarea celor existente sau identificare altora ce pot fi amenajate Amenajarea de locuri de joacă sau spații cu componentă multifuncțională și pluri-generațională: spațiu verde, de recreere, de joacă	3	Intersecția verde	200
			Parcul Bronzului - Spațiu Verde Durabil pentru Comunitate	159
			Amenajare perdea verde Str. 13 Decembrie	125
3. Orașul relaxat	Amenajare spații publice/spații comune: zone pietonale, piațete, mobilier stradal, iluminat public	5	Un instrument muzical în fiecare școală	218
			Portal spre altă lume	136
			Loc de joacă pentru câini în parcul Tractorul	97
			Bănci inteligente	60
			Fântână arteziană în cartierul Bartolomeu	34
4. Orașul comunităților	Infrastructură culturală și activări artistice: scene de cartier, artă murală. Infrastructură educațională: îmbunătățirea spațiilor colective ale școlilor și activarea lor multifuncțională (creativă, socială, educativă), propunerea de centre comunitare de cartier Infrastructură sportivă: propunerea de noi spații dedicate sportului, încurajarea sporturilor alternative și a spațiilor multifuncționale și inter-generaționale.	2	Centru Interactiv de Știință și Artă pentru Copii	385
			Festivalul cultural - cartier Bartolomeu	88
TOTAL		12		1879

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!Instrumente Structurale
2014-2020

Tabel 5 - Proiectele selectate pentru implementare la ediția 2019-2020 a procesului de bugetare participativă

Domeniu	Proiect	Detalii	Număr voturi
Mobilitate, accesibilitate și siguranța circulației	Sportul înseamnă integrare	proiect dedicat persoanelor cu dizabilități	107
Infrastructură educațională	Programul de educație rutieră pentru învățământul preuniversitar	vizează pregătirea tinerilor în domeniul siguranței rutiere	163
Infrastructură pentru sănătate	Salvatori pentru orașul nostru	propune achiziția de echipamente pentru voluntarii SMURD și pentru voluntarii pompieri	79
Amenajare spații verzi și locuri de joacă	Gard viu pentru viață	propune plantarea unei bariere verzi de gard viu pe Calea București și bulevardul Saturn, între trotuar și carosabil, ca soluție ecologică împotriva poluării provenite din traficul auto	16
Amenajare spații publice	Joc urban în centrul istoric	proiectul își propune să vitalizeze mai multe zone din centrul istoric prin amplasarea periodică a unui ansamblu de 6 scaune de diferite mărimi, care să devină puncte de atracție și de joc pentru toate categoriile de vârstă	8
Digitalizare	CityTrees	conceptul, funcțional deja în mai multe orașe, implică purificare a aerului prin amplasarea unor panouri cu mușchi vegetali	8
Infrastructură sportivă	reabilitare a terenului de fotbal de la Școala Gimnazială nr. 1	N/A	4
Infrastructură culturală	Brașov – orașul porților deschise	reabilitarea a patru curți din Centrul istoric și transformarea lor în obiective turistice	3

UNIUNEA EUROPEANĂ

Tabel 6 - Proiectele selectate pentru implementare la ediția 2022 a procesului de bugetare participativă

Domeniu	Proiect	Detalii	Număr voturi
1. Orașul mobil	<i>Parcări sigure pentru biciclete</i>	Proiectul prevede construirea a 3 containere securizate, dintre care două containere cu câte 50 de posturi de biciclete și un container cu 25 de posturi de biciclete. Locațiile propuse sunt: Strada Soarelui (pe fosta platformă de beton unde a fost amplasat un container REMAT), Strada 13 Decembrie- parcare interioară Făget, și strada Prunului 1 (unde se amenajează și o zonă de agrement, cu mobilier urban). Status: în implementare	701
2. Orașul verde	<i>Grădini urbane comunitare</i>	Status: Proiectul se află în faza de pregătire a documentației necesare implementării.	381
3. Orașul relaxat	<i>Amenajarea de grădini muzicale în spații comune</i>	Proiectul prevede amplasarea a trei ansambluri muzicale în Parcul Titulescu, Parcul Tractorul și Aleile de Sub Tâmpa Status: finalizat	319
4. Orașul comunităților	<i>Pistă pentru alergat în parcul Tractorul</i>	Proiectul prevede amenajarea unei piste de alergare cu tartan cu o suprafață de 2325 mp. (930 metri lungime x 2, 5 metri lățime) Status: în implementare	238

Tabel 7 - Proiectele selectate pentru implementare la ediția 2023 a procesului de bugetare participativă

Domeniu	Proiect	Detalii	Număr voturi
1. Orașul mobil	Reducerea vitezei de circulație a mașinilor	N/A	232
	Strada liberă din cartierul Bartolomeu	Transformarea unei străzi (strada Bobului) în zonă pietonală pentru o zi și organizarea de diverse activități și jocuri.	145
2. Orașul verde	<i>Intersecția verde</i>	Amenajarea intersecțiilor foarte aglomerate cu arbori și arbuști absorbănți de emisii.	200
	<i>Amenajarea unei perdele verzi pe strada 13 Decembrie</i>	N/A	159
3. Orașul relaxat	<i>Un instrument muzical în fiecare școală</i>	Dotarea școlilor din oraș cu instrumente muzicale pentru îmbunătățirea stării fizice și emoționale a elevilor.	218
4. Orașul comunităților	<i>Centrul Interactiv de Știință și Artă pentru Copii</i>	Proiectul pornește de la ideea că un copil care înțelege principiile de bază ale științei sau artei, precum și noile tehnologii, le va folosi în mod creativ indiferent de domeniul în care va ajunge să profeseze: medicină, arhitectură, artă, inginerie etc. Sub îndrumarea unor adulți competenți, copiii pot învăța jucându-se, pot învăța să lucreze într-un grup, să colaboreze, să se documenteze singuri, deprinderi pe care le vor avea utiliza parcursul vieții.	385

2.3. Analiza SWOT a sistemului actual de bugetare participativă

Puncte forte	Puncte slabe
- Posibilitate de depunere a proiectelor și vot online - Informațiile pentru potențialii beneficiari/solicitanți sunt clare și bine structurate, iar toate documentele necesare depunerii și raportării sunt puse la dispoziție pe platforma bugetareparticipativa.primariabrasovenilor.ro/ - Există posibilitatea ajustării proiectelor (din punct de vedere tehnic și financiar) în etapa de analiză și evaluare a eligibilității, astfel încât acestea să fie fezabile și să producă un impact real	- Suma alocată per domeniu este relativ modestă (500.000 lei ≈ 100.000 euro), permițând exclusiv intervenții/amenajări de mică amploare - În pofida reducerii limitei de vârstă (de la 18 la 14 ani) pentru participarea la procesul de vot, numărul cetățenilor care votează rămâne mic în raport cu populația municipiului - Numărul proiectelor inovatoare supuse votului este relativ mic, predominând cele care propun intervenții/amenajări de bază - Nu există informații despre stadiul de implementare a proiectelor selectate în sesiunea 2019-2020
Oportunități	Amenințări
- Derularea de evenimente de informare pentru potențialii beneficiari - Suplimentarea finanțării pentru proiecte inovatoare, cu impact ridicat la nivelul comunității, printr-un mecanism hibrid de tip „civic crowdfunding” (care să permită accesarea de fonduri atât de la bugetul local, cât și de la cetățeni) - O parte dintre proiectele selectate în campaniile anterioare au fost deja implementate, constituind un exemplu de bună practică / modele pentru propunerea de proiecte viitoare	- Implementarea proiectelor selectate poate fi îngreunată de birocratizarea proceselor de achiziție publică - Reducerea interesului cetățenilor pentru implicarea în procesul decizional (în contextul scăderii numărului de voturi exprimate în ediția 2023, în raport cu ediția anterioară)

3. Analiza nevoilor de finanțare pentru proiecte cu caracter inovator

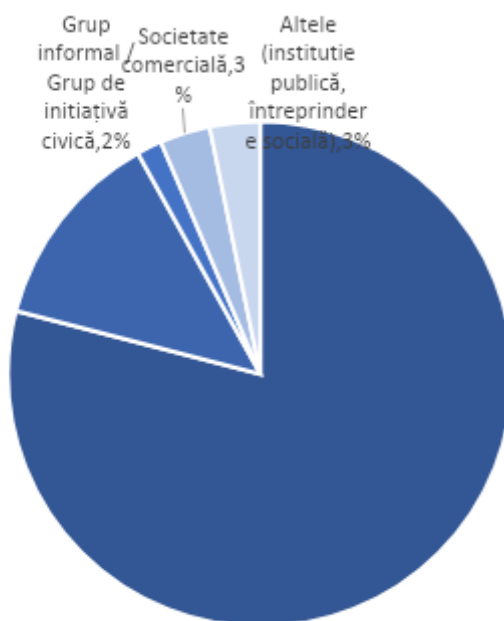
Analiza are la bază rezultatele anchetei pe bază de chestionat, derulate online, prin platforma Constant Contact, în perioada 3-21 aprilie 2023. Ancheta a urmărit:

- (1) pe de-o parte, determinarea măsurii în care mecanismele actuale (programele de finanțare nerambursabilă și campaniile de finanțare participativă) satisfac nevoile de finanțare pentru proiecte inovatoare
- (2) pe de altă parte, determinarea percepției organizațiilor care implementează astfel de proiecte asupra oportunității introducerii unui viitor program de finanțare participativă, care să permită accesarea de fonduri atât de la bugetul local, cât și de la cetățeni.

3.1. Profilul respondenților

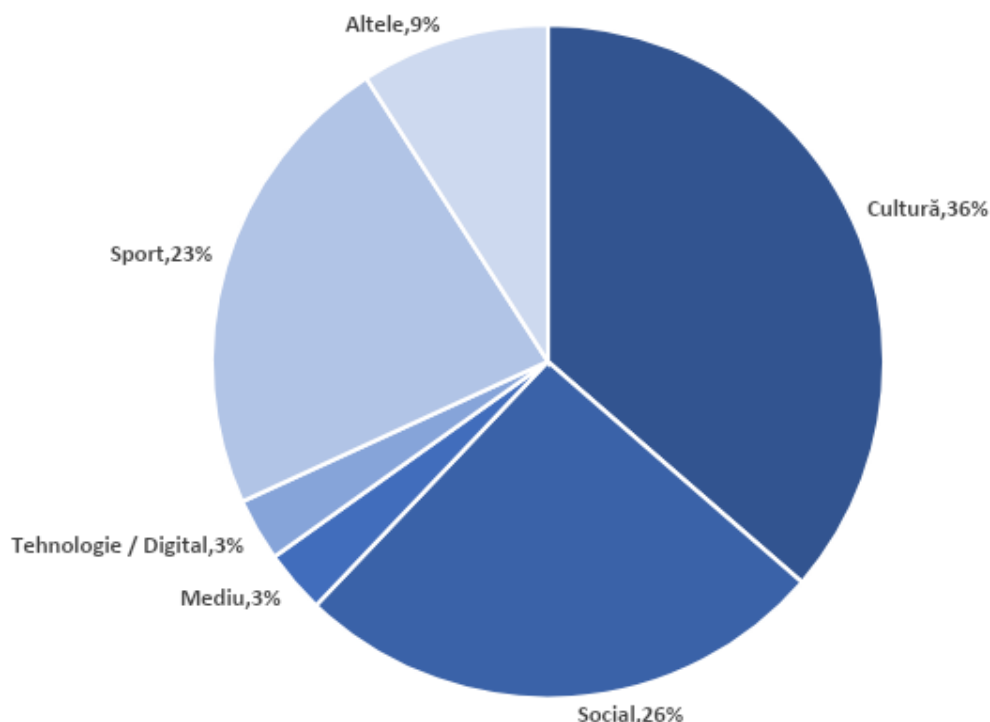
La anchetă au participat reprezentanți ai **62 de organizații**. Dintre acestea, majoritatea (79%~49 organizații) sunt ONG-uri, 13% (8 organizații) sunt cluburi sportive, iar 3% (2 organizații) sunt societăți comerciale). Alți 2 respondenți (3% din total) sunt afiliați altor tipuri de organizații.

Figură 9 - Organizațiile participante la sondaj - distribuție în funcție de forma de organizare juridică

Dintre organizațiile participante la anchetă, peste o treime (36%~24 organizații) își desfășoară activitatea în sectorul cultural, 26% (17 organizații) în domeniul social, iar 23% (15 organizații) în domeniul sportiv. Câte 2 organizații (cca. 3%) își desfășoară activitatea în domeniile mediu, respectiv tehnologie.

Figură 10 - Organizațiile participante la sondaj - distribuție în funcție de domeniul de activitate

Faptul că majoritatea respondenților activează în sectorul cultural nu este surprinzător, având în vedere că apelul dedicat proiectelor culturale a fost, în 2023, programul de finanțare nerambursabilă cu cel mai mare buget (6 milioane lei, față de 2.65 milioane de lei pentru sport și câte 600.000 lei pentru social și mediu) și a atras și cel mai mare număr de aplicanți (79). Mai mult, analiza mecanismului actual de finanțare nerambursabilă a arătat că cea mai mare parte a proiectelor cu caracter inovator finanțate de la bugetul local sunt cele depuse și derulate în cadrul apelului dedicat culturii.

88% dintre participanții la sondaj consideră că organizația pe care o reprezintă propune, prin activitățile derulate, abordări/soluții noi în rezolvarea problemelor comunității. De altfel, 45 dintre respondenți (cca. 70% din total) percep organizația pe care o reprezintă drept inovatoare și foarte inovatoare. Elementele de noutate pe care organizațiile participante la anchetă le-au introdus în comunitatea locală includ:

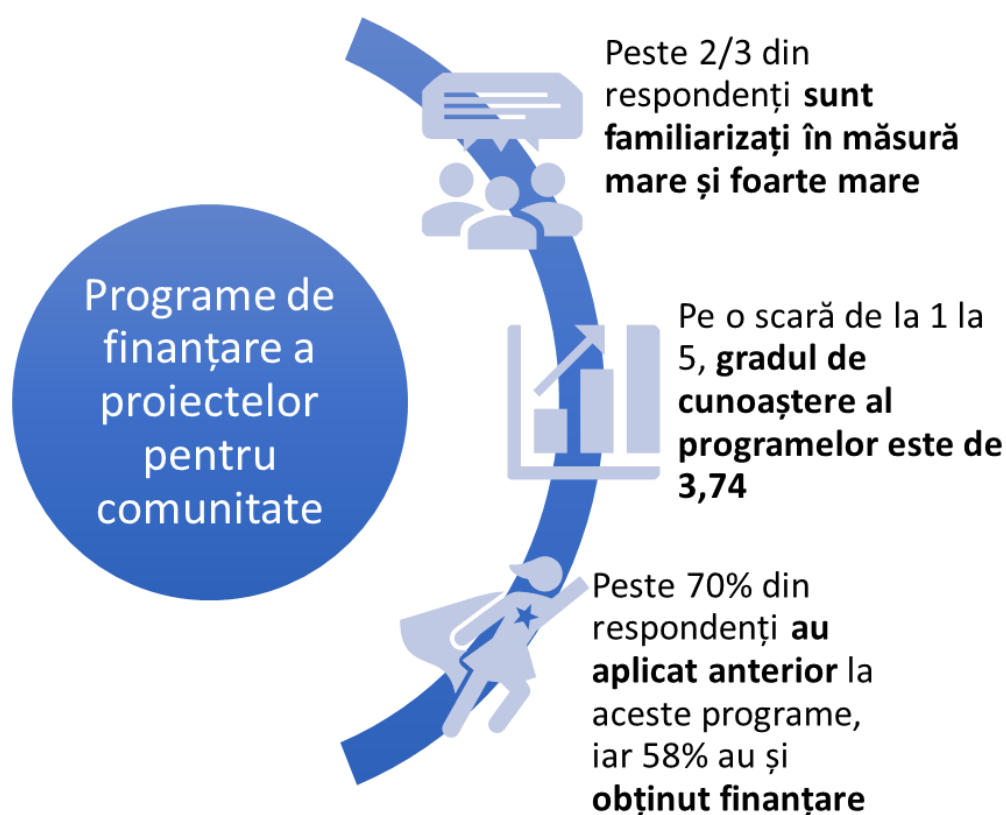
- Servicii de asistență medicală și socială pe care furnizorii publici nu le pot oferi la momentul actual (ex. ambulanța socială, servicii de medicină paliativă, servicii de tip afterschool pentru copiii aflați în situații de risc, proiecte de intervenție în domeniul sănătății mintale, soluții de integrare socio-profesională pentru persoane cu dizabilități)
- Produse culturale noi pe piața locală (ex. CineClub, Centru de Artă Contemporană, evenimente culturale cu prezentare interactivă, intervenții culturale etc.)
- Noi metode de educație, adresate cu precădere publicului tânăr (ex. educație prin joc și teatru, ateliere de dezvoltare prin artă, comunicare, teatru, media etc.)
- Introducerea și utilizarea de noi tehnologii în domeniul social (ex. instruirea în folosirea tehnologiei asistive de către persoanele cu dizabilități vizuale) sau în cultură/patrimoniu (ex. prin digitalizarea obiectivelor de patrimoniu)

3.2. Percepția asupra programelor de finanțare nerambursabilă

Dintre cei 62 de respondenți, peste două treimi (cca. 68%) susțin că sunt familiarizați în mare și foarte mare măsură cu programele de finanțare nerambursabilă derulate de Primăria Municipiului Brașov. De altfel, scorul mediu al răspunsurilor obținute pe o scară de la 1 la 5⁸ este de 3.74, indicând o cunoaștere peste medie a mecanismelor actuale de finanțare a proiectelor pentru comunitate.

De altfel, 44 din cei chestionați (70% din totalul respondenților) au aplicat anterior la programele de finanțare a proiectelor pentru comunitate derulate de Primăria Municipiului Brașov, iar 35 (58% din totalul respondenților) au și implementat proiecte finanțate prin aceste programe.

Figură 11 - Gradul de familiarizare/cunoaștere a programelor de finanțare nerambursabilă

În ceea ce privește percepția respondenților asupra derulării sesiunii de finanțare și procesului de depunere și evaluare a proiectelor, din cei 49 de respondenți care au aplicat anterior la programele de finanțare derulate de Primăria Municipiului Brașov, marea majoritate se declară satisfăcuți. Pe o scară de la 1 la 10, scorul mediu pentru diferitele aspecte asociate procesului de depunere și evaluare a proiectelor a fost de peste 7.

Aspectul cel mai slab cotate (cu un scor de 7.04) a fost comunicarea cu finanțatorul, urmat de documentația solicitată pentru depunerea proiectului, inclusiv cererea de finanțare (cu un scor de 7.2) și accesibilitatea și claritatea informațiilor privind procesul de depunere și evaluare a proiectelor (cu

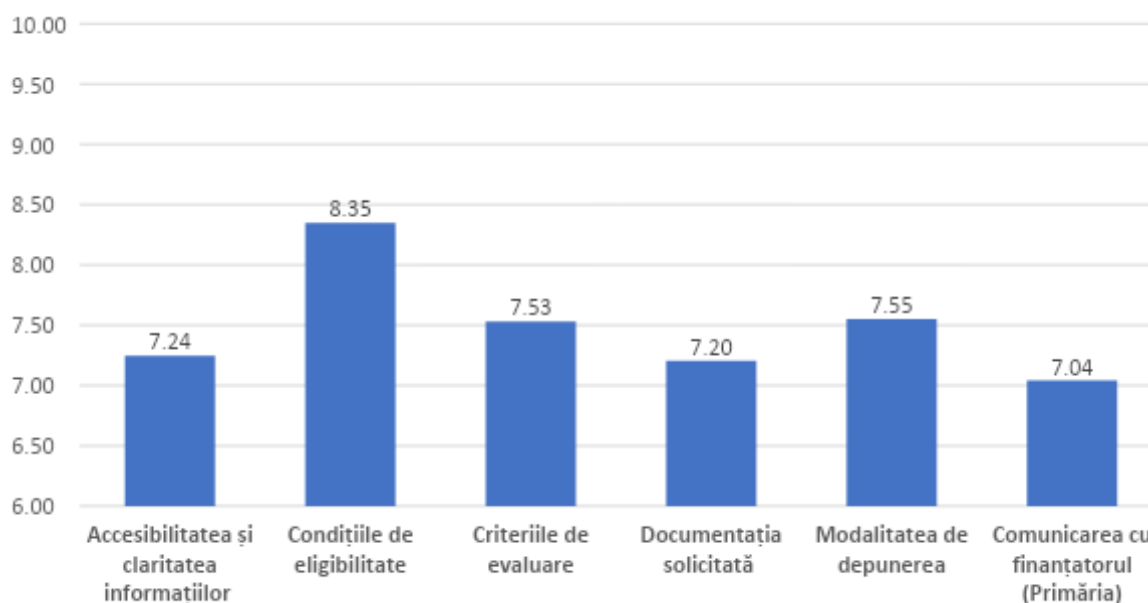
⁸ S-a utilizat o scară Likert de la 1 la 5, unde 1 – deloc familiarizat, 2 – familiarizat în mică măsură, 3 – familiarizat într-o oarecare măsură, 4 – familiarizat în mare măsură, iar 5 – familiarizat într-o foarte mare măsură

un scor de 7.24). Scoruri de peste 7.5 s-au obținut pentru criteriile de evaluare (7.53), modalitatea de depunere (7.55) și condițiile de eligibilitate (8.35).

Se poate aprecia, astfel, că procesul de depunere și evaluare a proiectelor satisface în mare măsură nevoile celor interesați să aplice. Totuși, din conținutul chestionarelor se pot extrage o serie de recomandări pentru îmbunătățirea procesului de derulare a sesiunii de finanțare:

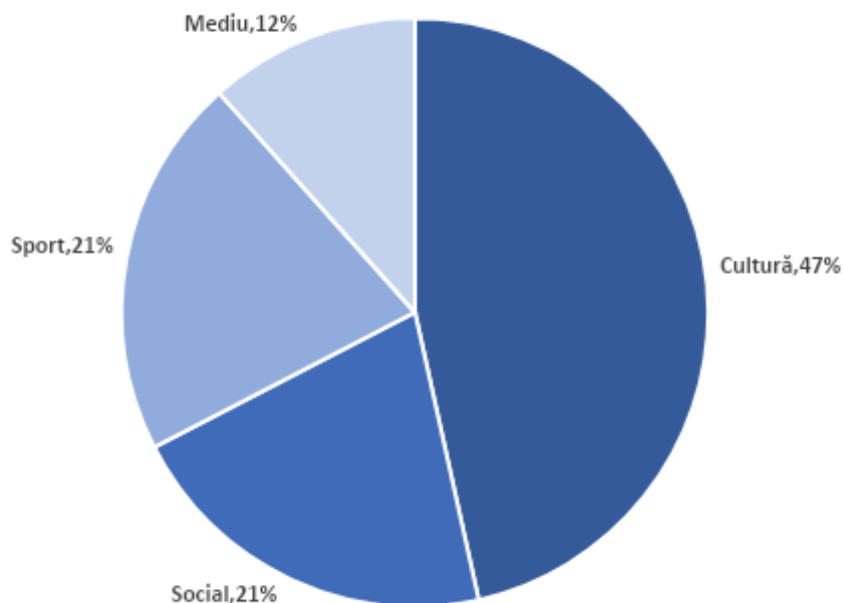
- O consultare mai extinsă a grupului țintă relevant anterior lansării apelului de proiecte;
- Alocarea unei/unor persoane de contact (ex. câte o persoană pentru fiecare din cele 4 domenii) pentru ghidarea potențialilor beneficiari în procesul de depunere a proiectelor;
- Transparentizarea procesului de selecție prin punerea la dispoziția beneficiarilor a feedback-ului primit de la evaluatori;
- Alocarea unui buget mai mare pentru anumite priorități sau domenii-cheie;
- Îmbunătățirea procesului de depunere online prin adresarea erorilor tehnice în sistemul de transmitere a propunerilor de proiecte și o mai bună adaptare a platformei la nevoile beneficiarilor.

Figură 12 - Percepția respondenților asupra diferitelor aspecte ale procesului de depunere și evaluare a proiectelor

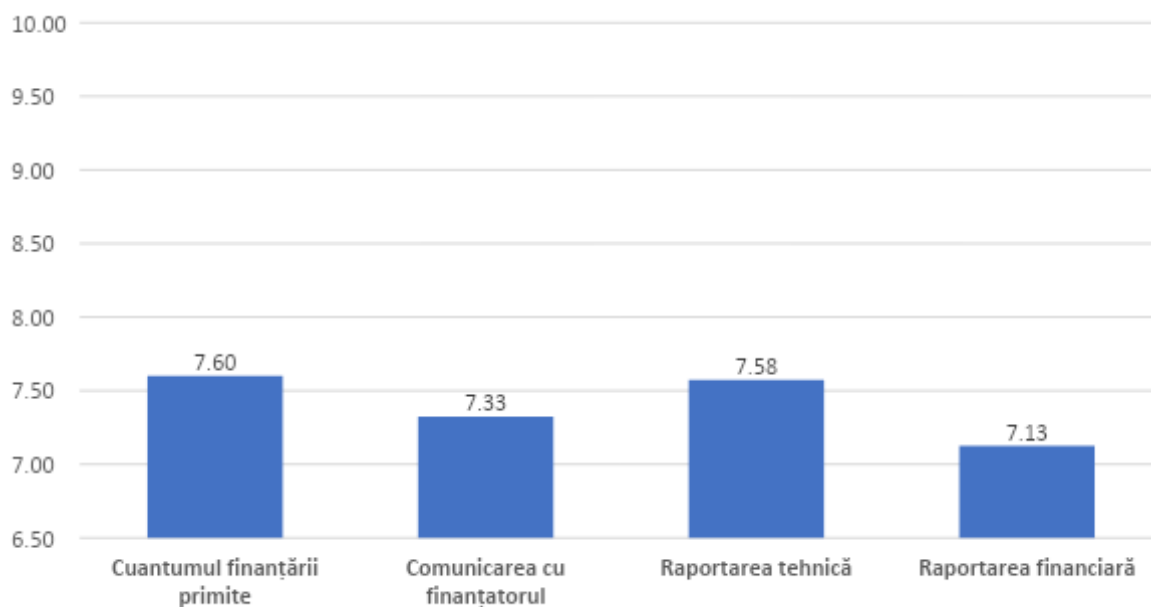

Din cei 44 de respondenți reprezentând organizații care au beneficiat de finanțare de la Primăria Municipiului Brașov, 46% au implementat proiecte în domeniul Cultură, 21% în domeniul Social, 21% în domeniul Sport și 12% în domeniul Mediu. Din nou, distribuția respondenților pe domenii de finanțare reflectă interesul crescut pentru programul de finanțare al proiectelor culturale.

Figură 13 - Distribuția respondenților care au beneficiat de finanțare pe cele patru domenii (Cultură, Sport, Social, Mediu)

În ceea ce privește diferitele aspecte asociate implementării proiectelor (ex. comunicarea cu finanțatorul, raportarea tehnică și financiară), rezultatele sondajului arată că organizațiile care au beneficiat de finanțare au o percepție relativ bună despre acestea. Astfel, pe o scară de la 1 la 10, quantumul finanțării primite a obținut un scor mediu de 7.6, comunicarea cu finanțatorul – 7.33, raportarea tehnică – 7.58, iar raportarea financiară – 7.13.

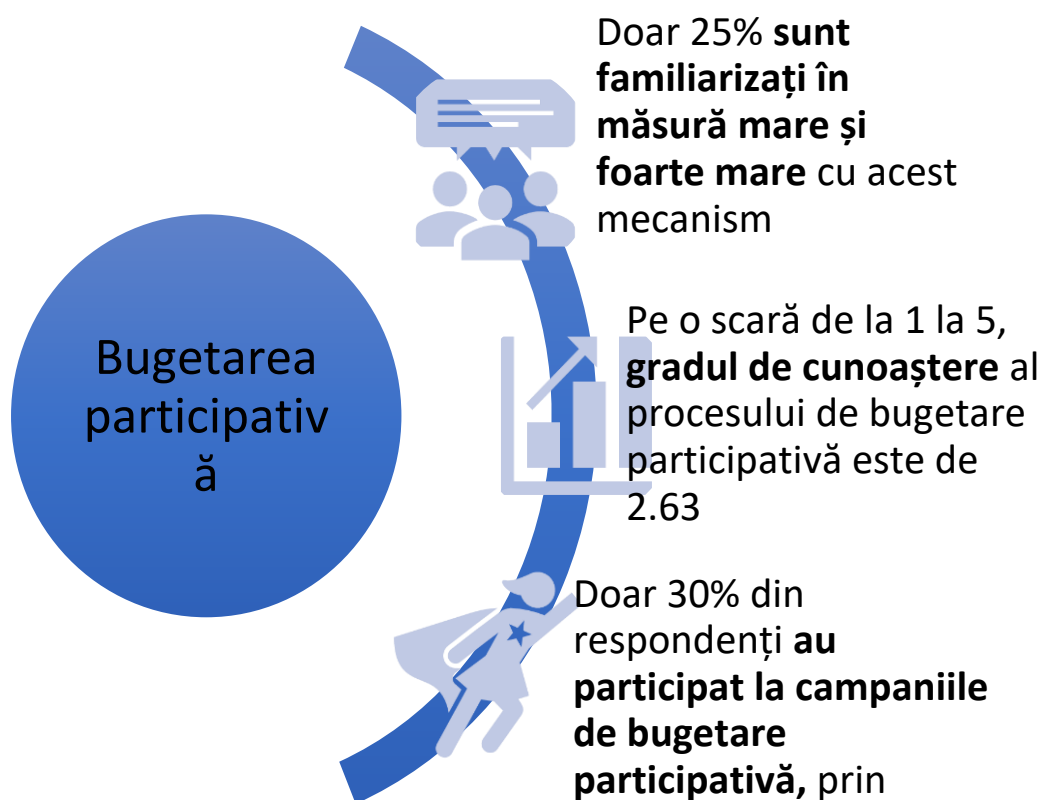
Per ansamblu, programele de finanțare nerambursabilă a proiectelor pentru comunitate sunt apreciate pozitiv de beneficiari și potențialii beneficiari, atât din punct de vedere a procesului de depunere și evaluare a proiectului, cât și din punct de vedere a procesului de raportare.

3.3. Percepția asupra mecanismului de bugetare participativă

Rezultatele anchetei pe bază de chestionar arată că respondenții sunt familiarizați într-o măsură mai mică cu procesul de bugetare participativă decât cu programele de finanțare nerambursabilă derulate de Primăria Municipiului Brașov. Astfel, din cei 62 de participanți la sondaj, doar 15 (25%) sunt familiarizați într-o măsură mare și foarte mare, iar 22 (35%) într-o oarecare măsură. Pe o scară de la 1 la 5⁹, scorul mediu obținut pentru întrebarea „În ce măsură cunoașteți / sunteți familiarizat cu procesul de bugetare participativă la nivelul Municipiului Brașov, prin care cetățenii se pot implica în propunerea și selecția de proiecte care să asigure o dezvoltare durabilă a orașului?” este de 2.63.

De asemenea, dintre participanții la sondaj, 70% nu au participat la niciuna dintre campaniile anterioare de bugetare participativă derulate în Brașov. Doar 9 dintre persoanele chestionate au declarat că au propus proiecte în cadrul campaniilor de bugetare participativă, iar alte 10 persoane au participat la procesul de vot.

Figură 14 - Gradul de familiarizare/cunoaștere a mecanismului de bugetare participativă

⁹ S-a utilizat o scară Likert de la 1 la 5, unde 1 – deloc familiarizat, 2 – familiarizat în mică măsură, 3 – familiarizat într-o oarecare măsură, 4 – familiarizat în mare măsură, iar 5 – familiarizat într-o foarte mare măsură

3.4. Percepția asupra oportunității unui program de finanțare participativă

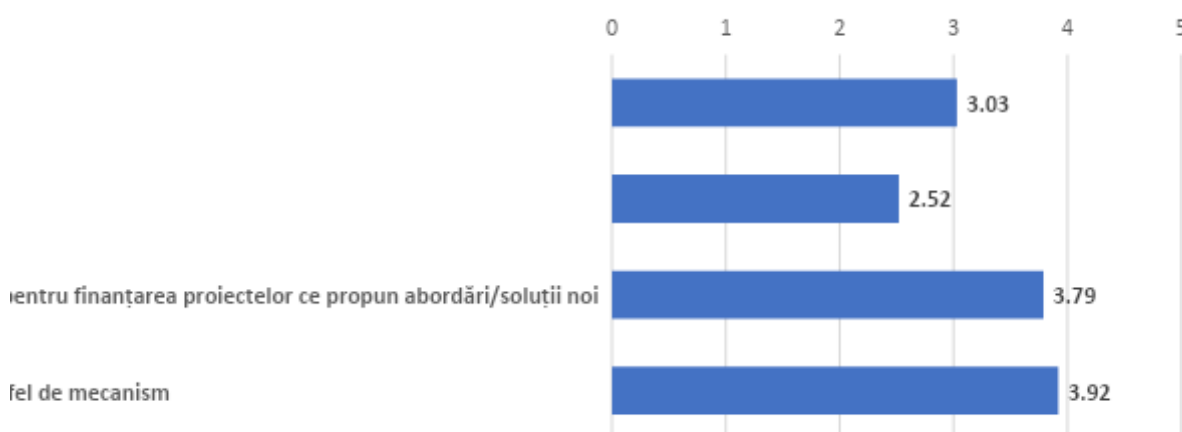
Măsura în care participanții la sondaj sunt familiarizați cu conceptul de finanțare participativă a fost analizată prin prisma răspunsurilor la două întrebări:

- În ce măsură sunteți familiarizat cu conceptul de crowdfunding?
- În ce măsură sunteți familiarizat cu conceptul de civic crowdfunding?

Totodată, s-a investigat măsura în care respondenții consideră că un mecanism de finanțare hibrid, de tip civic crowdfunding (care să permită accesarea de fonduri atât de la bugetul local, cât și de la cetățeni) ar fi potrivit pentru finanțarea proiectelor ce propun abordări/soluții noi la problemele comunității, precum și măsura în care respondenții percep un astfel de mecanism ca fiind potrivit pentru finanțarea proiectelor inovative ale organizației pe care o reprezintă. Răspunsurile au fost măsurate pe o scară de la 1 la 5¹⁰, pentru fiecare din cele patru aspecte analizate calculându-se un scor mediu pe baza mediei ponderate a scorurilor individuale acordate de respondenți.

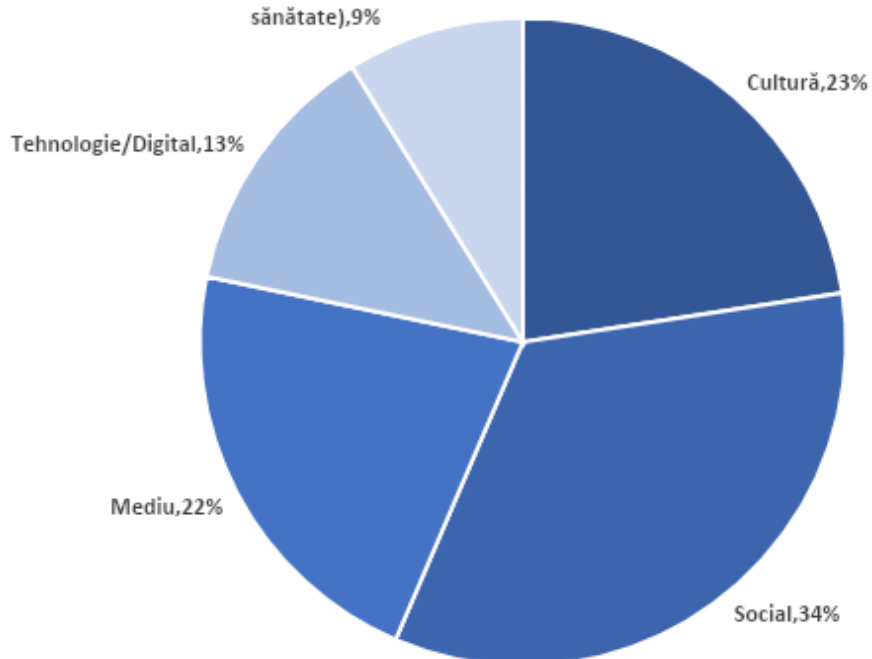
Rezultatele indică faptul că participanții la anchetă au o cunoaștere limitată a celor două concepte. Astfel, gradul de familiarizare cu conceptul de „crowdfunding” ia valori de 3.03, în timp ce gradul de familiarizare cu conceptul de „civic crowdfunding” este chiar mai redus (2.52).

Figură 15 - Gradul de familiarizare și nivelul de interes al respondenților pentru un mecanism de finanțare de tip hibrid

Totuși, interesul pentru un program de crowdfunding / civic crowdfunding este relativ crescut: măsura în care respondenții percep un mecanism de finanțare de tip crowdfunding ca fiind potrivit pentru finanțarea proiectelor ce propun abordări/soluții noi ia valori de peste 3.5 (3.79), iar măsura în care respondenții sunt interesați să beneficieze direct de un astfel de mecanism (prin propunerea unui proiect și participarea la o campanie de crowdfunding) este chiar mai mare (3.92 pe o scară de la 1 la 5).

¹⁰ S-a utilizat o scară Likert de la 1 la 5, unde 1 – deloc familiarizat, 2 – familiarizat în mică măsură, 3 – familiarizat într-o oarecare măsură, 4 – familiarizat în mare măsură, iar 5 – familiarizat într-o foarte mare măsură

În ceea ce privește domeniile de activitate pentru care un astfel de mecanism ar fi potrivit, peste o treime (34%) din respondenți au indicat domeniul social, urmat de cultură și mediu (fiecare cu câte 22%) și tehnologie/digital (9%).

3.5. Concluzii parțiale

Per ansamblu, rezultatele analizei reflectă imaginea unei comunități locale aflate încă în dezvoltare din punct de vedere al capacității de inovare, în care un număr (încă) limitat de actori propun și implementează o serie de soluții noi la problemele comunității (servicii de asistență medicală și socială, noi produse culturale, noi metode de educație informală etc.). Acești actori, predominant organizații neguvernamentale, cunosc și beneficiază deja de instrumentele de finanțare nerambursabilă gestionate de Primăria Municipiului Brașov, dar și de alte entități la nivel local (ex. companii cu programe de CSR) sau național (ex. Administrația Fondului Cultural Național). Deși sunt puțin familiarizați cu mecanismul de bugetare derulat de Primăria Municipiului Brașov, precum și cu conceptele de „crowdfunding” și „civic crowdfunding”, ei manifestă interes pentru instrumente de finanțare alternativă a proiectelor pentru comunitate.

Nu în ultimul rând, competiția scăzută la apelurile de proiecte din cadrul sesiunilor de finanțare nerambursabilă și numărul relativ mic de voturi întrunit de proiectele propuse prin mecanismul de bugetare participativă arată nevoia de creștere a vizibilității instrumentelor de sprijin pentru proiectele din comunitate și de creștere a unei mese critice de cetățeni și organizații care să inițieze, dezvolte și susțină proiecte cu caracter inovator.

Concluzii. Argumente pentru finanțarea participativă

Analiza instrumentelor disponibile la momentul actual pentru finanțarea proiectelor din comunitate, precum și analiza percepției potențialilor beneficiari asupra măsurii în care aceste instrumente le satisfac nevoile de finanțare au relevat o serie de aspecte critice:

Capacitatea redusă de a propune și dezvolta proiecte, în special proiecte cu caracter inovator

Municipiul Brașov oferă în fiecare an finanțări nerambursabile pentru domeniile Cultură, Sport, Social și Mediu, iar bugetul alocat apelurilor de proiecte a crescut pe parcursul ultimilor ani. Totuși, competiția a rămas relativ redusă. Există un număr relativ scăzut de proiecte depuse în raport cu bugetul alocat, dar mai ales pe cele dedicate domeniilor Sport și Social. În sesiunea de finanțare nerambursabilă derulată în 2022, au fost aprobate spre finanțare toate proiectele declarate eligibile pentru domeniile Cultură, Sport și Social, iar în cazul proiectelor sportive și sociale, valoarea totală a proiectelor aprobate a fost mai mică decât bugetul alocat pentru aceste domenii. Mai mult de atât, numărul proiectelor cu caracter inovator a fost mic, chiar și în cazul domeniilor care permit abordări creative (cultural).

În cadrul ediției din 2023, s-a remarcat o creștere a competiției pentru toate domeniile de finanțare, precum și o creștere a numărului de proiecte care propun soluții noi la problemele comunității, mai ales în domeniul cultural (prin proiecte de artă digitală, new media, proiectelor de activare comunitară etc.). Se constată, însă, că aproape jumătate dintre proiectele cu tematică inovatoare sunt propuse de organizații din afara Municipiului Brașov, ceea ce indică faptul că Brașovul rămâne mai degrabă un adoptator/beneficiar de inovații decât un dezvoltator/inițiator.

Nevoile de finanțare ale organizațiilor care propun și implementează proiectelor inovatoare sunt parțial satisfăcute de instrumentele de finanțare existente

Rezultatele anchetei pe bază de chestionar arată că există un număr (încă limitat) de organizații care implementează proiecte în comunitate și care au introdus, prin intermediul acestor proiecte, noi produse, servicii și tehnologii. Instrumentele de finanțare actuale (apelurile de proiecte derulate de Primăria Municipiului Brașov) nu acoperă nevoia de finanțare pentru scalarea proiectelor inovatoare și atingerea unui impact durabil. În domeniul cultural, pentru implementarea proiectelor de anvergură, beneficiarii apelează, de cele mai multe ori, și la alte surse de finanțare (ex. AFCN, OAR – Timbrul de Arhitectură etc.). Rămân, însă, proiecte interdisciplinare, cu potențial mare de scalare și replicare, dar pentru care finanțările de 50.000 de lei/proiect disponibile prin programele gestionare de Primăria Municipiului Brașov sunt insuficiente.

În acest context, s-au formulat următoarele **propuneri**:

- ✓ Creșterea vizibilității instrumentelor actuale de finanțare și creșterea gradului de conștientizare cu privire la oportunitatea accesării acestora în rândul potențialilor beneficiari (ex. evenimente de informare cu potențialii beneficiari)
- ✓ Creșterea capacității potențialilor beneficiari de a propune și dezvolta proiecte cu caracter inovator (ex. prin evenimente de capacity-building)
- ✓ Dezvoltarea de noi instrumente de finanțare care să țintească proiectele cu caracter inovator, permițând beneficiarilor să atragă surse suplimentare (ex. prin crowdfunding) pentru dezvoltarea și introducerea de soluții noi la problemele comunității, inclusiv prin replicarea/adoptarea unor soluții/proiecte care și-au demonstrat viabilitatea în alte contexte geografice

Implicare redusă a cetățenilor în mecanismului de bugetare participativă și slaba cunoaștere și conștientizare cu privire la instrumente alternative de finanțare a proiectelor inovatoare

Campania de bugetare participativă, prin care cetățenii cu vârste de peste 14 ani pot propune și vota proiecte pentru comunitate s-a aflat, în 2023, la cea de-a treia ediție. Totuși, numărul de voturi exprimate pentru proiectele declarate eligibile a fost mai mic decât în campania anterioară (2022). Dintre proiectele selectate, o treime propun abordări noi, originale pentru comunitatea locală (ex. activare comunitară prin „Stradă liberă”, înființarea unui centru interactiv de știință și artă pentru copii), în timp ce altele vizează intervenții/amenajări de bază (ex. mici lucrări de infrastructură/amenajare).

În raport cu populația municipiului, numărul cetățenilor implicați în propunerea de proiecte și în procesul de vot este foarte mic. Mai mult, ancheta pe bază de chestionar arată că mecanismul de bugetare participativă este puțin cunoscut chiar și de către organizațiile care deja dezvoltă și implementează proiecte pentru comunitate. Întrucât sarcina finanțării și implementării proiectelor selectate revine exclusiv municipalității, cetățenii sunt puțin motivați să urmărească progresul și, în lipsa unei comunicări transparente despre stadiul implementării, poate apărea problema trasabilității utilizării finanțării publice.

Este necesar, așadar, reproiectarea mecanismului astfel încât acesta:

- Să fie mai vizibil și atractiv, nu doar pentru cetățeni, ci și pentru actorii care deja implementează proiecte în comunitate (ONG-uri, grupuri de inițiativă civică, furnizori de servicii sociale etc.), activând comunitatea în sensul propunerii și inițierii de proiecte cu impact
- Să fie transparent, permițând comunității să urmărească în timp real stadiul implementării proiectului

Recomandare: Dezvoltarea și testarea unui mecanism-pilot de „civic crowdfunding”, complementar celui de bugetare participativă, care să permită celor care propun proiecte atragerea de fonduri atât de la bugetul local, cât și de la cetățeni.

Un astfel de mecanism ar permite organizațiilor care implementează proiecte pentru comunitate să atragă resursele financiare necesare pentru dezvoltarea și scalarea de soluții noi la nevoile comunității și ar crește implicarea cetățenească, cetățenii dobândind un rol activ, de finanțator și, implicit, un agent de schimbare în comunitate.

Avantaje:

- #1. Atragerea de resurse suplimentare față de cele alocate de la bugetul local permite implementarea de proiecte de anvergură, cu impact real la nivelul comunității
- #2. Creșterea implicării civice, cetățenii dobândind un rol activ în mecanismul decizional, prin finanțarea directă a proiectelor cu care rezonază
- #3. Creșterea vizibilității inițiativelor inovatoare – cetățeni și organizațiile care propun proiecte vor fi direct interesați să atragă resurse către proiectul respectiv și vor deveni promotori activi ai proiectelor și a mecanismului de finanțare participativă în general
- #4. Scăderea decalajului între cerere (nevoia de finanțare pentru proiecte inovatoare) și ofertă (programele de sprijin gestionate de Primăria Municipiului Brașov – municipalitatea va selecta și finanța proiectele cu care comunitatea rezonază
- #5. Trasabilitate mai mare a utilizării finanțării publice – entitățile care au propus proiecte și cetățenii care au susținut financiar implementarea acestora vor fi direct interesați să urmărească stadiul implementării

